

APROBAT PRIN
DECIZIA CONSILIULUI LOCAL
NR. 2/4 DIN 19 APRILIE 2019

PLANUL STRATEGIC DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A SATULUI FEȘTELIȚA 2019-2025

Feștelita, 2019

Cuprins:

INTRODUCERE.....	3
I. ANALIZA SWOT	4
II. CADRUL GENERAL AL STRATEGIEI.....	11
III. STABILIREA OBIECTIVELOR PLANULUI STRATEGIC.....	15
IV. IMPLEMENTAREA PLANULUI STRATEGIC.....	21
V. MONITORIZAREA PLANULUI STRATEGIC.....	24
VI. PLAN DE ACȚIUNI, TERMENI ȘI RĂSPUNZĂTORI	33
VII. PORTOFOLIUL PROIECTELOR PRIORITARE. FIȘE DE PROIECT	47

Realizarea acestui document a fost posibilă datorită suportului generos din partea poporului American prin intermediul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Conținutul acestui material ține de responsabilitatea Grupului de Lucru pentru Planificare Strategică creat prin Dispoziția primarului nr. 6a din 29 ianuarie 2019 și nu reflectă în mod necesar viziunea USAID sau a Guvernului Statelor Unite.

INTRODUCERE

Acest document reprezintă o redacție actualizată a planului de acțiuni al Planul Strategic de dezvoltare socio-economică a satului Feștelița pentru perioada anilor 2017-2022. Actualizarea a fost efectuată de Grupul de Lucru pentru Planificare Strategică (în continuare GLPS) constituit prin Dispoziția primarului s. Feștelița nr. 6a din 29 ianuarie 2019, cu asistența tehnică și metodologică din partea consultanților Institutului de Dezvoltare Urbană, în cadrul Programului Comunitatea Mea implementat de IREX și finanțat de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Conținutul acestui material ține de responsabilitatea GLPS și nu reflectă în mod necesar viziunea USAID sau a Guvernului Statelor Unite.

Noua redacție urmărește actualizarea viziunii, obiectivelor strategice și planului de acțiuni pentru perioada 2019 – 2025, precum și dezvoltarea unui portofoliu de proiecte la strategiei. Strategia pune în valoare punctele forte ale satului și se bazează pe potențialul socio-uman, dezvoltarea economiei locale, serviciilor publice, instituțiilor infrastructurii sociale și de afaceri precum și pe capacitatea autorităților publice locale și structurilor societății civile privind asumarea responsabilității pentru procesul de dezvoltare locală.

Principiile care stau la baza elaborării documentului sunt: (i) promovarea unei guvernări locale eficiente și responsabile; (ii) promovarea unui proces decizional participativ și (iii) promovarea principiilor dezvoltării durabile la nivel local.

Principalele obiective urmărite de Planul Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a s. Feștelița sunt: (i) determinarea viziunii și direcțiilor strategice de dezvoltare, dinamica și profunzimea dezvoltării propuse; (ii) eficientizarea activității autorităților publice locale în gestionarea localității; (iii) utilizarea eficientă a resurselor financiare; (iv) promovarea localității (aspecte unice, irepetabile, competitive); și (v) atragerea surselor externe de finanțare (buget de stat, investiții străine, donații, granturi) pentru a implementa proiectele investiționale planificate.

Beneficiari ai strategiei sunt locuitorii satului Feștelița, autoritățile administrației publice locale, structurile societății civile, instituțiile educaționale, sectorul privat, tinerii, precum și toate persoanele interesate în dezvoltarea durabilă locală.

Versiunea actualizată a planului strategic a s. Feștelița pentru anii 2019 – 2025 este structurată pe șapte compartimente și include: (i) analiza SWOT; (ii) cadrul general al strategiei (viziunea, misiunea și valorile); (iii) stabilirea obiectivelor planului strategic; (iv) implementarea planul strategic; (v) monitorizarea implementării planului strategic; (vi) planul de acțiuni (termeni și răspunzători); și (vii) portofoliul de proiecte prioritare.

Planul de acțiuni pentru anii 2019 – 2025 cuprinde totalitatea acțiunilor/măsurilor orientate spre atingerea obiectivelor strategice, cu indicarea: perioadei de implementare, responsabililor pentru realizarea acțiunilor, potențialelor surse de finanțare, precum și a indicatorilor de monitorizare și a rezultatelor așteptate după implementarea fiecărei acțiuni/proiect.

Strategia reprezintă un document complex, elaborat printr-un larg parteneriat, care are la bază documentele de programare locală (redacția veche a Planului Strategic de Dezvoltarea Socio-Economică a satului Feștelița pe anii 2017 – 2022), regională (Strategia de Dezvoltare Regională Sud 2016-2020, Planul Operațional Regional 2019-2020 și Programele Regionale Sectoriale) și națională (Strategia națională de dezvoltare "Moldova 2030", strategiile sectoriale de dezvoltare).

I. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT este o metodă eficientă, utilizată în cazul planificării strategice pentru identificarea priorităților și pentru crearea unei viziuni comune de realizare a strategiei de dezvoltare. De fapt, analiza SWOT trebuie să dea răspunsul la întrebarea "Unde suntem ?", aceasta implicând analiza mediului intern al satului și mediul extern general și specific.

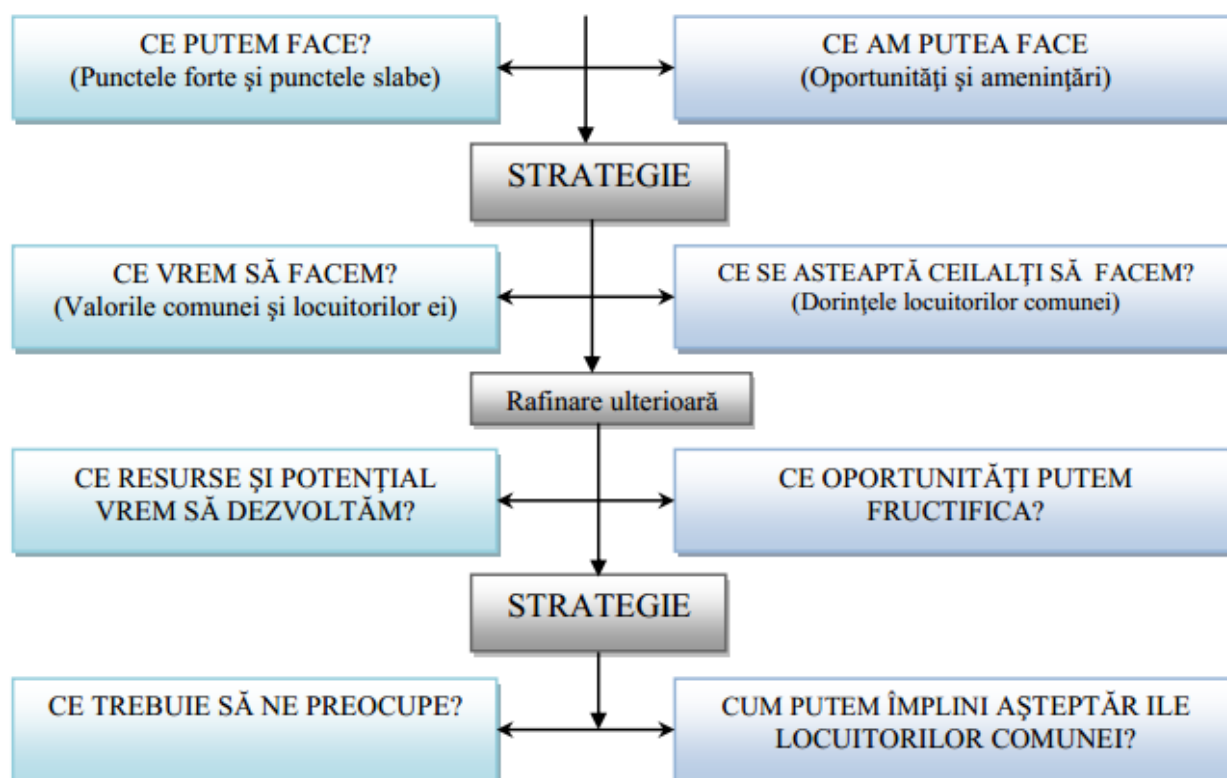
Analiza SWOT este o metodologie de analiză a unui proiect/plan de dezvoltare. Numele este descriptiv: Strengths (puncte tari), Weaknesses (puncte slabe), Opportunities (oportunități), Threats (riscuri).

Punctele forte și cele slabe sunt legate de comună și de strategiile acesteia. **Punctele tari** reprezintă avantajele competitive ale satului, care pot deveni factori interni ai dezvoltării sale. **Punctele slabe** sunt factorii care pot deveni obstacole sau amenințări în calea dezvoltării satului, iar ele pot fi de natură economică, socială, legislativă, financiară, de mediu etc.

Oportunitățile și amenințările vin, de regulă, dinspre mediul extern, asupra cărora Satul în general nu are nici un control.

Unele "oportunități" și "amenințări" vor rezulta din "punctele tari" și "punctele slabe" ale satului. Amenințările sunt factori externi nefavorabili dezvoltării, care duc la pierderea avantajelor competitive ale acestuia. Amenințările pot fi concrete sau potențiale.

Întrebări cheie care îndrumă analiza strategică:

<u>PUNCTE TARI</u>	<u>PUNCTE SLABE</u>
<p><u>Infrastructura publică</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Existența rețelelor de electricitate, telecomunicații , precum și asigurarea cu agent termic a edificiilor social-culturale • Existența rețelelor de drumuri locale cu acces la drumul regional R30 • Numărul suficient de rute ale transportului de pasageri în afara localității (Ștefan Vodă, Chișinău) și distanța relativ mică față de orașele Ștefan Vodă, Căușeni, Anenii Noi) • Asigurarea cu iluminat stradal pe teritoriul satului • Instituții sociale funcționale (gimnaziul, grădinița) • Existența rețelelor de cablu TV și internet în localitate • Localitatea este gazificată • Racordarea la rețeaua de apeduct <p><u>Economia locală</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Așezarea geografică favorabilă dezvoltării economiei locale (apropierea de orașele Ștefan Vodă, Căușeni, Anenii Noi) • Infrastructura de acces favorizată pentru dezvoltarea mediului economic • Piața de desfacere apropiată (or. Ștefan Vodă, Căușeni) • Disponibilitatea de resurse umane și materiale • Costul relativ scăzut al forței de muncă • Tradiții locale în cultivarea culturilor agricole (cerealiere, pomicultura) • Terenuri agricole cu o bonitate medie a solului, cu potențial existent pentru obținerea de produse agricole ecologice • Terenuri agricole preponderent consolidate • Prezența unui număr mare de gospodării țărănești și 11 agenți economici • Șeptel de animale în creștere (în special: păsări, ovine și porcine) • Pe teritoriul satului activează mai multe magazine, • Potențial hidrografic (Total –3 iazuri) • Suprafețe împădurite (Total-299,34 ha) • Potențial de dezvoltare a agroturismului 	<p><u>Infrastructura publică</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea insuficientă a infrastructurii sociale (lipsa canalizării stradale și a stației de epurare) • Deversarea apelor reziduale menajere în locuri neamenajate, fapt ce duce la poluarea apelor (de suprafață și subterane) și solului • Starea precară a drumurilor în comună • Izolarea termică a clădirilor este necorespunzătoare; • APL nu dispune de tehnică mobilă proprie p/u dezăpezire și menținere a drumurilor locale în perioada caldă a anului • Inexistența serviciului centralizat de colectare, transportare și depozitare a deșeurilor • Lipsa mijloacelor de transport adecvate și a căilor speciale de acces pentru persoanele cu handicap, în instituțiile social-cultural • Asigurarea ineficientă cu agent termic a unor edificii social-administrative <p><u>Economia locală</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Implicarea slabă a populației în lansarea afacerilor locale, accesării granturilor • Potențialul economic al satului este slab valorificat în comparație cu posibilitățile de dezvoltare • Lipsa sistemului de irigare la suprafață mică • Slaba valorificare a resurselor naturale și a materiilor prime din mediul rural • Investiții reduse de capital străin în economia locală • Slaba dotare tehnică a tuturor sectoarelor din agricultură și zootehnie sau utilizarea tehnicii învechite • Lipsa specialiștilor; • Resurse financiare la nivel local, insuficiente pentru susținerea /promovarea unor investiții; • Inexistența unui număr suficient de locuri de muncă atractive pentru localnici • Slaba implementare a sistemului de asigurare a calității producției agricole conform normelor europene

<p><u>Educație, sănătate, protecție socială</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • În comună există un gimnaziu și o grădiniță de copii • Existența unor spații de agrement • Gimnaziul dispune de cantină, sală de sport, sală de festivități, teren sportiv, depozit; grădinița dispune de cantină, pavilioane de joacă, depozit • Instituțiile de învățământ au fost supuse lucrărilor de asigurare cu apă și canalizare locală • În comună există 1 oficiu poștal, 1 OMF • Grupele de persoane social-vulnerabile sunt sub supravegherea unui asistent social, asistat de lucrători sociali • Prezența cadrelor didactice cu experiență <p><u>Cultură</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Așezarea geografică este favorabilă dezvoltării turismului rural și de tranzit • În localitate activează 1 colectiv de copii de dans popular, 1 colectiv-model de muzică populară • Satul dispune de o casă de cultură și 1 bibliotecă publică • În comună este amenajat un monument dedicat eroilor războiului din anii 1941-1945, Cimitirul ostașilor români, Bustul lui Mihai Eminescu, Monumentul ostașului sovietic • Pe parcursul anului se petrec activități cultural-sportive și de agrement • În localitate activează 1 biserică • Cimitirul local este îngrădit și dispune de drum de acces <p><u>Mediul ambiant</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Prezența unui număr mare de fântâni de tip mină (190) și 4 fântâni arteziene • Vegetație forestieră, implicit în resurse accesorii ale pădurii • Relief și ambient propice dezvoltării turismului, și amenajărilor de agrement • Suprafețe extinse de pășuni și fânețe corelate cu creșterea animalelor 	<p><u>Educație, sănătate, protecție socială</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Baza tehnico-materială a instituțiilor de învățământ preșcolar și gimnazial insuficient extinsă • Satul nu dispune de un staționar medical de profil general/specializat • Satul nu dispune de stadion sportiv amenajat și sală de forță • Instituțiile de învățământ cât și centrele de sănătate sunt conectate parțial la rețelele de utilități publice • Satul nu dispune de un Centru de susținere a familiilor social vulnerabile • Sistemul de ajutor social insuficient și care nu încurajează reintegrarea activă • Serviciile medicale și sociale acordate sunt afectate de bugetul insuficient • Lipsa unei ambulanțe • Fonduri insuficiente destinate asistenței medicale și sociale • Domeniul sportiv în cadrul satului este slab ramificat și valorificat, cu rezerve de relansare • Personal insuficient pentru asistența socială; • O parte a populației active a migrat în străinătate, copiii acestor persoane fiind lăsați în grija bunicilor sau rudelor • Îmbătrânirea populației (spor natural negativ și migrarea tinerilor spre centre urbane) • Inexistența dispensarului veterinar; <p><u>Cultură</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Lipsa de interes pentru turism ca potențial pentru afaceri și pentru crearea de noi locuri de muncă • Pe teritoriul satului nu activează localuri pentru ceremonii • Satul duce lipsă de un Centru de Resurse pentru Tineret • Satul nu dispune de un post de radio local • Potențialul cultural-turistic al satului este slab valorificat • Starea criminogenă în comună este „satisfăcătoare”
---	---

<ul style="list-style-type: none"> • Respectarea, în general, de către populație a normelor de transportare și depozitare de sine-stătător a deșeurilor la gunoște • Pe teritoriul localității nu există sectoare supuse alunecărilor de teren • Interesul sporit al APL în vederea îmbunătățirii stării mediului ambiant din localitate • Resurse acvatice disponibile (3 iaz) • „Clorarea” regulată (anual) a fântânilor • Utilizarea redusă a pesticidelor <p><u>Activitatea APL, implicare civică</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aparatul primăriei este calificat, cu o bogată experiență în domeniu • Activitatea aparatului Primăriei este bine concepută și organizată, APL dispune de calculatoare conectate la Internet • Abilități sporite ale membrilor APL în special al dn. Primar în domeniul atragerii investițiilor • Adunările cu localnicii sunt petrecute periodic • În viziunea sătenilor, dinamica din ultimii 10 ani este pozitivă în soluționarea problemelor cu care se confruntă localitatea • Localnicii sunt gata să se implice în suportul administrației publice locale în procesul de implementare a proiectelor • Securitatea cetățenilor este asigurată de către polițistul de sector 	<p><u>Mediul ambiant</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Lipsa unei gropi ecologice și a unui sistem de colectare, transportare și depozitare separată a deșeurilor • Lipsa sistemului centralizat de canalizare, fapt ce duce la înrăutățirea calității apelor subterane • Satul nu dispune de stație de epurare • Fântânile de mină nu sunt marcate cu plăcuțe de informare privind calitatea apei • Educația ecologică la nivel superficial • Expunerea la hazardurile naturale sezoniere, în special la secetă și inundații • Insuficienta preocupare a agenților economici în recuperarea și refolosirea ambalajelor <p><u>Activitatea APL, implicare civică</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nivel scăzut de implicare și informare a cetățenilor cu privire la problemele satului și în procesul de luare a deciziilor • Lipsa unui sistem electronic bine conceput, cum ar fi „Primăria electronică” • Suplinirea redusă a paginii electronice a satului cu informație relativă activității APL • Lipsa resurselor financiare la nivel local, insuficiente pentru sprijinirea și/sau promovarea unor investiții majore • Societatea civilă este insuficient implicată în activitățile de ordin social a localității
--	--

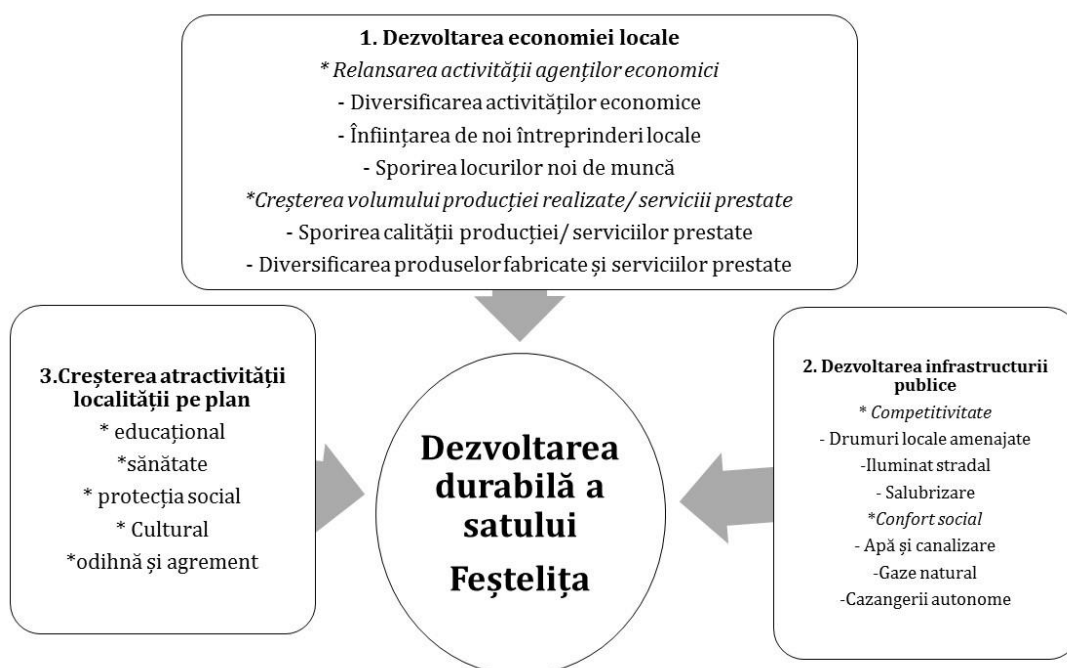
<u>OPORTUNITĂȚI</u>	<u>AMENINȚĂRI</u>
<p><u>Infrastructura publică</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Atragerea investițiilor externe • Renovarea drumurilor locale și amenajarea canalelor de scurgere a apelor pluviale • Dotarea APL cu tehnică proprie p/u menținerea drumurilor locale • Extinderea apeductului și construcția rețelei de canalizare, a stației de epurare • Ridicarea nivelului de trai al populației prin aducerea la un nou nivel a calității întregii infrastructurii sociale • Aprovizionarea centralizată a satului cu apă potabilă 	<p><u>Economice</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cadrul legislativ instabil • Costuri ridicate pentru conformarea la standardele europene de calitate • Șocuri energetice externe și creșterea prețurilor la resurse energetice • Embargouri la produsele autohtone • Creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă • Scăderea volumului transferurilor făcute de persoanele plecate la muncă peste hotarele țării • Nivelul ridicat al birocrăției și corupției

<ul style="list-style-type: none"> • Implementarea în totalitate cu sisteme de încălzire pe bază de biomasă în cadrul edificiilor social-administrative • Extinderea conductei de gaze naturale și conectarea consumatorilor casnici cât și a edificiilor social-administrative • Extindere a rețelei publice de joasă tensiune și/sau a rețelei publice de iluminat • Existența unor programe cu finanțare nerambursabilă pt. reabilitarea termică. <p><u>Economia locală</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Valorificarea potențialului legat de așezarea geografică a satului • Dezvoltarea mediului de afaceri în baza oportunităților oferite de așezarea geografică • Atragerea investițiilor externe • Continuarea stimulării antreprenorilor locali și potențiali (sectorul agricol: complexe de sere, frigidere industriale, linii de sortare și ambalare, mini-ferme de creștere a animalelor, deschiderea unui abator prestări servicii populației: deschiderea unei farmacii; industria de producere și prelucrătoare: mini-fabrici de textile, linii de prelucrare a fructelor și legumelor, etc.) • Continuarea stimulării producătorilor agricoli local prin aplicarea tehnicilor și tehnologiilor moderne • Posibilitatea înființării de pensiuni • Valorificarea potențialului de vânătoare • Valorificarea potențialului natural de plante medicinale și a fructelor de pădure • Posibilitatea dezvoltării unei agriculturi ecologice • Crearea microzonelor agricole locale • Realizarea de parteneriate publice private • Extinderea sistemelor de irigare • Atragerea turiștilor prin deschiderea zonelor de agrement, agro-pensiuni <p><u>Educație, sănătate, protecție socială</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Lărgirea gamei de servicii medicale prestate 	<ul style="list-style-type: none"> • Întârzieri în aprobarea unor proiecte majore • Dificultăți în susținerea financiară a proiectelor de investiții cu caracter economic • Rata ridicată a dobânzii la credite • Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor • Lipsa subvenționării principalelor ramuri ale economiei din partea statului • Incapacitatea infrastructurii de a se adapta la dezvoltarea intensivă • Insuficientă informare și educare a populației pentru dezvoltarea durabilă a agriculturii, protecția mediului • Nivelul scăzut al veniturilor majorității populației • Incapacitatea de a face față competiției cu localități din zonă sau din regiune în privința atragerii de investiții și dezvoltării economice <p><u>Sociale</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nivelul scăzut de receptivitate a populației locale la programele de finanțare • Risc de creștere a șomajului prin restructurarea și re tehnologizarea unor societăți comerciale. • Instabilitatea cadrului legislativ național • Scăderea interesului față de efectuarea studiilor în localitate • Micșorarea potențialului intelectual al populației • Revenirea masivă a emigranților • Neglijarea tradițiilor locale, odată cu trecerea timpului • Dificultăți în susținerea financiară a proiectelor de investiții cu caracter social • Rata ridicată a dobânzii la credite • Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor sociale • Ne receptivitatea față de posibilitatea efectuării unor lucrări concrete în teritoriu prin intermediul granturilor străine și accesării fondurilor europene
--	--

<ul style="list-style-type: none"> • Implementarea unor programe complexe de monitorizare a stării de sănătate a localnicilor • Suplinirea personalului medical rezident și permanent • Deschiderea unor centre comunitare specializate sau multifuncționale pentru tineret(cantină socială, azil p/u bătrâni, centru comunitar p/u pensionari) • Implementare unor programe consistente de asistență socială • Investiții directe în târguri, festivaluri, piețe tradiționale și alte manifestări tradiționale locale <p><u>Cultură</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Susținerea financiară a activității colectivelor folclorice • Reabilitarea în totalitate a Casei de Cultură • Dezvoltarea și stimularea activității echipelor sportive locale existente și înființarea a noi echipe • Modernizarea unui stadion din cele disponibile cu baza tehnică necesară unei bune funcționări • Amenajarea unor zone de agrement în apropierea a iazurilor de pe teritoriu • Valorificarea potențialului local (turistic, cultural, istoric, natural) • Reconstrucția unui muzeu al localității <p><u>Mediul ambiant</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Implementarea proiectului de colectare selectivă a deșeurilor din localitățile raionului Ștefan Vodă, printre care și Satul Feștelița • Amenajarea și curățarea tuturor fântânilor de tip mină • Implementarea sistemului eficient de colectare și depozitare a deșeurilor pentru întreaga comună • Extinderea spațiilor verzi și de odihnă a populației • Amenajarea unui parc – scuar în comună • Curățirea zonelor din preajma iazurilor din localitate	<ul style="list-style-type: none"> • Nu există persoane care să reprezinte interesele comunității în mod organizat și pe o perioadă lungă de timp • Reducerea ponderii populației active și îmbătrânirea acestora <p><u>Mediu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Impactul negativ al schimbărilor climatice asupra sectorului agricol (secete, grindină) • Înărăuțirea ecologică • Întârzieri în aprobarea unor proiecte majore • Procese negative provocate de globalizare și de criza economică mondială • Dificultăți în susținerea financiară a proiectelor de investiții de mediu • Costuri ridicate pentru conformarea cu standardele europene de calitate în materie de mediu • Neglijarea tradițiilor locale în domeniul protecției mediului • Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor legate de mediu • Lipsa informațiilor legate de normele europene de mediu în rândul micilor întreprinzători
---	--

<ul style="list-style-type: none"> • Menținerea străzilor satului într-o stare curată • Informarea populației privind necesitatea protecției mediului ambiant și utilizării raționale a resurselor naturale <p><u>Activitatea APL, implicarea civică</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Atragerea investițiilor externe • Implicarea mai activă a tineretului în dezvoltarea satului • Deschiderea unui post de radio local, editarea unui ziar, actualizarea informativă a paginii electronice a satului • Stabilirea unor contacte durabile cu localități din țările vecine în vederea soluționării unor probleme comune (proiecte, măsuri culturale, schimb de experiență) • Promovarea unei imagini pozitive a satului • Colaborarea cu localități vecine în vederea atragerii turiștilor • Participarea membrilor APL în cadrul proiectelor internaționale, cursuri de perfecționare • Gestionarea eficientă a bugetului local • Optimizarea activității APL 	
---	--

În urma analizei SWOT s-au identificat trei direcții prioritare care ar trebui să stea la baza elaborării strategiei în vederea dezvoltării durabile a Satului Feștelița, și anume:

II. CADRUL GENERAL AL STRATEGIEI

2.1. *Viziunea*

Viziunea strategiei de dezvoltare a Satului Feștelița, r. nul Ștefan Vodă este:

“COMUNĂ, CU O POPULAȚIE NUMEROASĂ ȘI O SĂNĂTATE SATISFĂCĂTOARE , CU O ECONOMIE STABILĂ ȘI DIVERSIFICATĂ, CARE VALORIFICĂ RESURSELE LOCALE, CU O INFRASTRUCTURĂ EDILITARĂ DEZVOLTATĂ. COMUNĂ ÎN CARE SUNT PROMOVATE VALORILE LOCALE ȘI NAȚIONALE – CARE CONSTITUIE MODELE PENTRU GENERAȚIILE TINERE.”,

și reprezintă sinteza misiunii, valorilor, obiectivelor strategice, specifice și a acțiunilor necesare pentru implementare în următorii cinci ani.

2.2. *Misiunea*

Pentru realizarea Viziunii strategice a Satului Feștelița, r. nul Ștefan Vodă, misiunea comunității și a autorităților publice locale este:

“DEZVOLTAREA DURABILĂ A SATULUI FEȘTELIȚA, R-NUL ȘTEFAN VODĂ, ÎN SCOPUL CREȘTERII CALITĂȚII VIEȚII PRIN CREAREA UNUI MEDIU ECONOMIC ȘI SOCIAL PROSPER, SĂNĂTOS ȘI PARTICIPATIV, CAPABIL SĂ ASIGURE BUNĂSTAREA CETĂȚENILOR.”

2.3. *Valorile Planului Strategic*

Realizarea viziunii și misiunii va fi asigurată de acceptarea de către fiecare cetățean al satului a unui sistem de valori care vor deveni norme de conduită și atitudine general acceptate în următorii cinci ani. Acest sistem este compus din următoarele valori:

Profesionalism. Această valoare se va manifesta prin competență, rapiditate și calitate în soluționarea problemelor stringente ale comunității.

Responsabilitate. Este valoarea care va asigura dezvoltarea în toate domeniile, care va fi asigurată prin asumarea de către responsabilii de implementare a obligațiilor de a efectua acțiunile până la sfârșit cu asumarea răspunderii pentru consecințe.

Transparență. Activitatea în privința implementării strategiei de dezvoltare se va desfășura fiind permanent îndreptată spre maximizarea căilor și posibilităților de informare reciprocă a factorilor de decizie și a cetățenilor pentru asigurarea clarității și înțelegerii procesului în derulare.

Activism. Această valoare este cheia succesului misiunii și trebuie să se manifeste prin simțul răspunderii în îndeplinirea obligațiilor asumate și prin perseverența la toate etapele realizării planului de acțiune.

Competență. Această valoare se va manifesta prin implicarea în rezolvarea problemelor satului a unor persoane care dispun de cunoștințele și abilitățile necesare, investiți cu exercitarea acestor atribuții și responsabili pentru acțiunile lor.

Cooperare. Strategia de dezvoltare va fi implementată doar lucrând împreună și în interes reciproc încercând să diminuăm divergențele la maxim.

Consultare. Orice acțiune cu impact asupra unei mari părți a satului va fi discutată cu întreaga comunitate și implementată cu acordul majorității. În același timp, în implementarea acestor acțiuni, se va asigura respectarea statutului și drepturilor tuturor oamenilor din comunitate (tineri, femei, bărbați, persoane în etate, persoane cu dizabilități, grupuri etnice), care trebuie să aibă oportunitatea de a participa în mod relevant la viața comunității.

Respect reciproc. Atitudine de stimă reciprocă atât în relațiile de serviciu, oficiale, cât și cele cotidiene.

Toleranță. Capacitatea de a te abține în situații critice, în interesul cauzei, a majorității.

Patriotism (local, național). Sentiment de dragoste și devotament față de patrie și de popor, față de locul de baștină, precum și promovarea tradițiilor și valorilor în timp și spațiu.

Meritocrație. Capacitatea de autoanaliză a activității ce se manifestă prin promovarea factorilor de decizie de în funcție de competență, profesionalism și omenie.

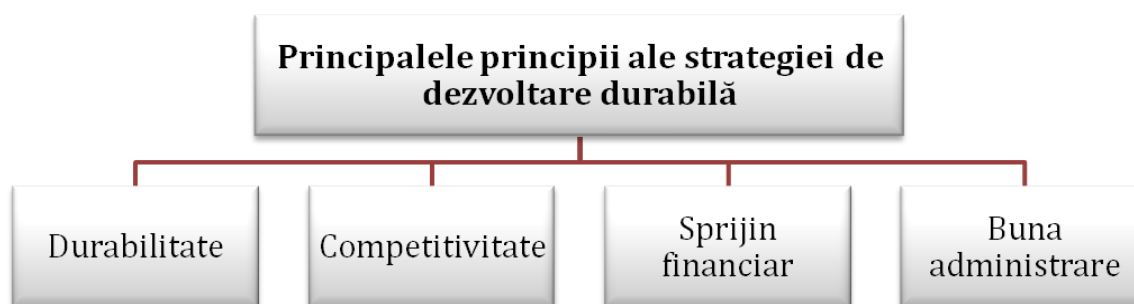
Onestitate. Toate părțile implicate în procesul implementării planului strategic vor da dovadă de onestitate pentru a realiza o conlucrare sinceră întru realizarea cu succes a Planului Strategic.

2.4. Obiectivele Planului Strategic

În cazul strategiilor pe termen lung trebuie să se ia în considerare cu foarte mare atenție viitoarele rezultate. Trebuie luat în calcul și faptul că rezultatul real nu poate fi prevăzut deoarece situațiile neprevăzute pot și ele să exercite o influență importantă asupra lor.

Obiectivele de dezvoltare ale satului Feștelița se pot realiza numai în condițiile unei strategii care să stabilească cu claritate alternativele de dezvoltare a localității, în funcție de aceasta, să se stabilească și structura cursurilor de calificare.

Durabilitate. Condiții mai bune de trai pentru toți locuitorii satului dar în special pentru persoanele defavorizate, precum și un minim de condiții necesare pentru un trai decent, sănătatea și bunăstarea tuturor;

Competitivitate. Permite dezvoltarea economiei proprii în context regional, național și chiar internațional, promovarea unui sector privat productiv și competitiv;

Sprijin financiar. Să poată facilita accesul la o varietate de surse financiare pentru a satisface nevoile de investiții și dezvoltare;

O buna administrare. Reacția eficientă și efectivă la problemele comunității prin responsabilizarea autorităților locale și parteneriatul cu societatea civilă.

Obiectivele strategice constituie produsul final rezultat din contopirea celor trei factori ai procesului de planificare strategică pe termen lung la nivel local: Economia, Societatea, Mediul.

Pentru realizarea viziunii strategice activitățile tuturor factorilor implicați în procesul de dezvoltare locală vor fi orientate spre atingerea a 6 obiective strategice:

- I. Dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii publice locale prin implementarea proiectelor
- II. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind numărul locurilor de muncă în localitate
- III. Modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială în satul Feștelița, r-nul Ștefan Vodă
- IV. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității
- V. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale
- VI. Sporirea capacităților instituționale ale APL și a implicării civice

Obiectivele de dezvoltare ale satului Feștelița, r-nul Ștefan Vodă se pot realiza numai în condițiile unei strategii care să stabilească cu claritate alternativele de dezvoltare ale satului, în funcție de aceasta, să se stabilească și structura cursurilor de calificare a funcționarilor din Primărie.

Realizarea obiectivelor de dezvoltare socio-economică durabilă va lua în considerare următoarele criterii:

- coeziunea și solidaritatea cetățenilor
- puterea satului
- dezvoltarea durabilă
- obiective de calitate globale locale – integrare

Pentru fiecare dintre acestea în domeniile de acțiune stabilite se formulează câte un obiectiv strategic (proces), astfel:

Criterii / Planuri	<u>Social</u>	<u>Economic</u>	<u>Urbanism</u>	<u>Mediul înconjurător</u>	<u>Infrastructura</u>
	Plan social	Plan economic	Plan Urbanism	Plan de mediu	Plan infrastructura
Coeziunea / solidaritatea Cetățenilor	Creșterea coeziunii sociale a cetățenilor Acces la informație	Creșterea numărului de locuri de munca	Politici ale teritoriului în favoarea cetățenilor	Creșterea coeziunii ecologice a cetățenilor	Asigurarea satisfacerii nevoilor de confort și civilizație
Puterea localității	Creșterea puterii sociale a satului	Creșterea puterii economice a satului	Valoare ridicată a satului	Echilibru între activități antropice și poluare	Nivel ridicat de civilizație
Dezvoltarea Durabila	Minime probleme sociale	Minime probleme economice	Valorificarea teritoriului ca resursa	Minime probleme de mediu	Optimizarea raportului nevoi / resurse
Obiective CADRU-CALITATIV	Aliniere la standarde sociale europene	Aliniere la standarde economice europene	Aliniere la standarde europene de urbanism	Aliniere la principii, standarde de mediu europene	Aliniere la standarde europene de civilizație

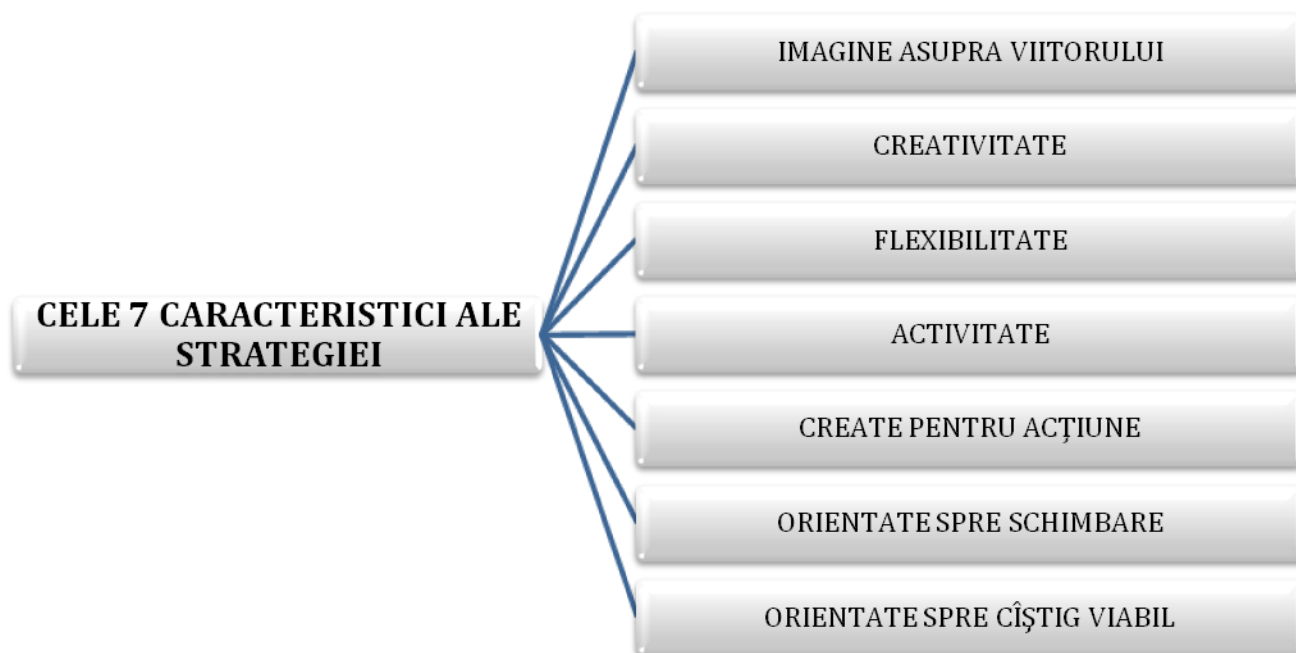
Capacitatea strategiei și a planurilor de acțiune de a răspunde nevoilor actuale, utilizând eficient resursele existente și adaptându-se viziunii generațiilor tinere reprezintă, de asemenea, un criteriu fundamental de realizare a obiectivelor majore descrise în acest capitol.

Pentru fiecare domeniu planificarea strategică se face pe 3 niveluri:

- nivel strategic - pe termen lung
- nivel tactic - pe termen mediu
- nivel de proiecte - pe termen scurt, eșalonat

În acest fel se acoperă complet aria de dezvoltare strategică a satului Feștelița pentru perioada 2019-2025.

Strategia de dezvoltare durabilă are cel puțin șapte trăsături caracteristice care se recomandă managerilor locali responsabili de acest domeniu.

Principalele obiective ale dezvoltării durabile ale satului Feștelița constau în:

- dezvoltarea infrastructurii de bază a localității;
- protecția mediului;
- întărirea coeziunii sociale și reducerea sărăciei;
- regenerare rurală.

Redactarea strategiei pornește de la următoarele premise:

- îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației satului;
- ridicarea standardului calitativ al aspectului satului, al construcțiilor, serviciilor și al imaginii în general;
- oferirea de oportunități pentru intervenția sectorului privat în proiectele satului, fie sub forma investițiilor directe în proiecte izolate, fie sub forma parteneriatelor sau consultărilor permanente între parteneri;
- adaptarea la inevitabilele schimbări care au loc în comună.

III. STABILIREA OBIECTIVELOR PLANULUI STRATEGIC

La stabilirea obiectivelor strategice au servit informațiile din sondajul sociologic, analiza punctelor slabe și tari, oportunităților și riscurilor mediului extern, viziunile GLPS și a APL asupra viitorului satului.

După analiza pe baza unui set de criterii și după ierarhizarea problemelor, au fost stabilite drept prioritare 6 obiective strategice.

3.1. Obiectiv Strategic 1. Dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii publice locale prin implementarea proiectelor

Nr	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Elaborarea și implementarea sistemului de măsuri pentru reabilitarea drumurilor, iluminatului stradal	<p>1.1.Proiect: Reparația drumurilor locale în variantă alba sau asfaltată</p> <p>1.2.Proiect: Extinderea rețelei de iluminare stradală pe întreg teritoriul satului Feștelița</p> <p>1.3.Proiect: Procurare unei tehnici mobile pentru dezăpezire și menținere a drumurilor locale</p> <p>1.4.Proiect: Reparația curente a 4 poduri în comună</p> <p>1.5.Menținerea drumurilor locale (îndreptarea drumurilor cu autogrederul) și amenajarea canalelor de scurgere a apelor pluviale</p> <p>1.6.Amenajarea și menținerea drumurilor agricole principale</p> <p>1.7.Amenajarea punctelor de acces în comună</p>
2	Extinderea rețelelor ingineresti de alimentare cu apă potabilă și canalizare	<p>1.8.Proiect: Finisarea construcției sistemului centralizat de canalizare în perimetrul Satului Feștelița</p> <p>1.9.Proiect: Proiectarea și construcția stației de epurare locale inclusiv p/u sistemul de canalizare a s. Feștelița</p> <p>1.10.Proiect: Amenajarea a 2 cișmele în satul Feștelița</p> <p>1.11.Întreținerea fântânilor arteziene și a fântânilor de tip mină din localitate în conformitate cu normativele în vigoare</p>
3	Asigurarea cu agent termic a edificiilor sociale, diversificarea surselor energetice	<p>1.12. Proiect Construcția centralelor termice pentru clădiri publice cu utilizarea bioenergiei</p>

3.2. Obiectiv Strategic 2. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind numărul locurilor de muncă

Nr	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Diversificarea și susținerea micului business cu atenție sporită tinerilor și femeilor antreprenori	2.1. Accesarea unor surse de finanțare sub formă de grant sau investiționale pentru dezvoltarea business-ului rural 2.2. Stimularea dezvoltării sectorului servicii (<i>ecoturism rural, confecții, ș.a.</i>) 2.3. Elaborarea unui material documentar video la tematica „Oportunități de afaceri în cadrul Satului Feștelița, r-nul Ștefan Vodă ” 2.4. Cererea bazei de date privind potențialul investițional (imobile) 2.5. Elaborarea broșurii investiționale al satului 2.6. Proiect: Stimularea și dezvoltarea Parteneriatului Public Privat 2.7. Proiect: Instruirea continuă a fermierilor care au nevoie de cunoștințe adăugătoare
2	Dezvoltarea infrastructurii agricole	2.8. Stimularea folosirii tehnologiilor moderne în agricultură 2.9. Proiect: Amenajarea piețe locale agricole 2.10. Stimularea lansării de noi afaceri în domeniul agricol și activitățile conexe (<i>noi plantații pomicole, viti-vinicole, uscătorii de fructe, apicultura, complexe de sere, cultivarea plantelor medicinale și ecologice, etc.</i>) 2.11. Informarea sistematică a tinerilor despre granturi în domeniului dezvoltării economice (agricultură, servicii și industrie)
3	Valorificarea potențialului turistic al Satului	2.12. Elaborarea unui plan local de măsuri în vederea dezvoltării turismului în s. Feștelița 2.13. Proiect: Deschiderea de agro-pensiuni în vederea promovării agroturismului local

3.3. Obiectiv Strategic 3. Modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială în Satul Feștelița, r-nul Ștefan Vodă

№	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Dezvoltarea unui învățământ școlar și preșcolar local competitiv	3.1.Reînnoirea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ în corespundere cu particularitățile de vârstă a elevilor și copiilor 3.2.Dotarea bibliotecilor școlare cu toată literatura necesară pentru lectura suplimentară obligatorie a elevilor
2	Îmbunătățirea infrastructurii mediului școlar și preșcolar	3.3. Proiect: Asigurarea procesului educațional la standarde moderne prin îmbunătățirea infrastructurii de educație și adaptării gimnaziului din s. Feștelița prin intermediul Cooperării intercomunitare 3.4. Proiect: Amenajarea terenului de sport al gimnaziului și a terenurilor adiacente 3.5. Proiect: Amenajarea terenului adiacent al grădiniței de copii(terenurile de joacă, curtea, etc) 3.6. Proiect: Reparația capitală a interiorului blocului auxiliar a grădiniței de copii și dotarea cu utilaj necesar
3	Îmbunătățirea stării de sănătate a populației satului	3.7. Dotarea OMF cu tot aparatajul necesar 3.8. Lărgirea gamei de servicii medicale prestate locuitorilor satului la OMF 3.9.Inițierea unor programe de educație sanitară pentru copii, tineri, adulți și vârstnici
4	Asigurarea unui nivel de trai decent pentru grupurile social vulnerabile, persoanele cu nevoi speciale și persoanele în etate	3.10. Înființarea unui centru social- comunitar multifuncțional

3.4. Obiectiv Strategic 4. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității

№	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Dezvoltarea infrastructurii necesară pentru desfășurarea activităților culturale	<p>4.1.Proiect: Reparații curente și amenajarea teritoriului adiacent Casei de Cultură din localitatea Feștelița</p> <p>4.2.Actualizarea fondului de carte a bibliotecilor publice</p> <p>4.3. Organizarea și petrecerea evenimentelor cultural – artistice și sportive anual în cadrul satului</p>
2	Dezvoltarea infrastructurii de odihnă și agrement, accesibilă tuturor grupurilor, în special persoane cu dizabilități, femei cu copii, persoane în etate.	<p>4.4.Proiect: Amenajarea și întreținerea stadionului central pe teritoriul localității Feștelița</p> <p>4.5. Relansarea și menținerea activităților echipelor sportive (fotbal și volei) și dotarea lor cu echipament</p> <p>4.6. Amenajarea și dotarea a 5 terenuri de joacă pentru copii în 5 zone ale satului</p> <p>4.7. Amenajarea structurilor de deservire a turiștilor (bază de odihnă, agro-pensiune, muzeu etnografic în aer liber)</p> <p>4.8. Construcția unui gard în stil etno în jurul zonei de agrement</p>
3	Reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din Satul Feștelița, r-nul Ștefan Vodă	<p>4.9. Proiect: Crearea complexului cultural prin comasarea casei de cultură și casei muzeu</p> <p>4.10. Încurajarea activităților meșteșugărești, artizanale</p> <p>4.11. Amenajarea Muzeului Satului Feștelița și lărgirea continuă a gamei de exponate</p> <p>4.12. Menținerea colectivelor artistice existente și susținerea lor la nivel republican și internațional</p>

3.5. Obiectiv Strategic 5. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale

Nr	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Crearea sistemului de management al deșeurilor în conformitate cu standardele moderne de performanță în domeniu	<p>5.1.Proiect: Proiectarea și implementarea sistemului de colectare, transportare, și depozitare a deșeurilor în s. Feștelița (proiect regional)</p> <p>5.2.Proiect:Asigurarea satului cu tehnică specială(camion de deșeuri) destinată evacuării deșeurilor menajere solide</p> <p>5.3.Proiect:Construcția platformelor betonate pentru instalarea tomberoanelor de acumulare a deșeurilor</p> <p>5.4.Elaborarea și implementarea unui mecanism de avertizare și sancționare a persoanelor care încalcă regulile de depozitare a deșeurilor casnice</p> <p>5.5.Lichidarea gunoiștilor neautorizate</p>
2	Asigurarea unui mediu sănătos și ecologic curat	<p>5.6.Curățirea fântânilor de tip mină de pe teritoriul Satului</p> <p>5.7. Proiect Curățirea și amenajarea spațiilor din imediata apropiere a râulețului Babei ce traversează localitatea</p> <p>5.8.Organizarea bilunarelor ecologice (curățire, amenajare și înverzire a spațiilor publice)</p> <p>5.9. Curățire și amenajare anuală a cimitirului din perimetrul satului</p> <p>5.10.Elaborarea și implementarea unui sistem de măsuri pentru amenajarea și îngrijirea tuturor zonelor verzi, de odihnă și agrement de pe teritoriul satului</p>
3	Preîntâmpinarea alunecărilor de teren	<p>5.11.Stoparea eroziunii solului, plantarea de arbori și arbuști în zonele supuse riscului alunecărilor de teren</p> <p>5.12.Reabilitarea perdelelor forestiere de protecție</p>
4	Informarea și instruirea publicului în domeniul protecției mediului ambiant	<p>5.13.Informarea populației asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate în locuri neamenajate</p> <p>5.14.Marcarea fântânilor de tip mină în funcție de indicii de calitate a apei (cerculețe verzi, galbene, roșii)</p> <p>5.15.Informarea populației asupra folosirii echilibrate a resurselor de apă și prevenirea poluării mediului</p> <p>5.16.Inițierea unor campanii de informare și conștientizare a publicului în vederea gestionării eficiente a deșeurilor</p> <p>5.17.Implementarea programelor de educație ecologică a copiilor, tinerilor etc.</p>

3.6. Obiectiv Strategic 6. Sporirea capacităților instituționale ale APL și implicării civice

№	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Asigurarea transparenței în activitatea APL	6.1. Organizarea regulată sau periodică (<i>după caz</i>) a audierilor publice, dezbaterilor, adunărilor cu localnicii pe marginea temelor și problemelor satului Feștelița 6.2. Menținerea și suplینirea nr. de panouri informative de pe teritoriul satului 6.3. Proiect: Radio local în sat — cetățean informat
2	Dezvoltarea capacităților de atragere și planificare a resurselor financiare	6.4. Organizarea de către Primărie sau participarea funcționarilor publici la cursuri de calificare în administrare publică 6.5. Întărirea capacităților funcționarilor publici abilitați în atragerea fondurilor, investițiilor 6.6. Instruirea personalului care are nevoie de cunoștințe adăugătoare (programe de calculator, baze de date, inginerie, etc.) 6.7. Stabilirea unor parteneriate, înfrățiri cu satele/comunele din Statele vecine în vederea soluționării unor probleme comune (măsurι culturale, schimb de experiență, proiecte transfrontaliere, etc.)
3	Dezvoltarea spiritului asociativ și civic în rândul cetățenilor Satului	6.8. Înființare și activare de ONG-uri și organizații locale (asociații de proprietari, asociații profesionale, etc.) cât și susținerea asociațiilor prezente pe teritoriul Satului 6.9. Inițierea și derularea unor acțiuni de implicare civică de genul: cea mai curată stradă, cea mai amenajată gospodărie, cea mai frumoasă fântână, etc.
4	Îmbunătățirea infrastructurii APL	6.10. Proiect: Reparația clădirii administrative a Primăriei Feștelița 6.11. Proiect. Dezvoltarea și cooperarea intercomunitară pentru prestarea serviciilor publice

IV. IMPLEMENTAREA PLANULUI STRATEGIC

6.1. Etape de implementare

Succesul realizării Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a Satului Feștelița, r-nul Ștefan Vodă depinde, în mare măsură, de participarea tuturor locuitorilor la procesul de implementare și monitorizare a acestuia, de prezența unei coaliții încheiate în societate. În procesul realizării Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a satului Feștelița, r-nul Ștefan Vodă vor fi implicați mai mulți actori, fiecare urmând un scop personal, îndeplinind rolul de implementator al acțiunilor planificate. Aceștia sunt :

1. Administrația publică locală (Consiliul Local , Primarul, Primăria)
2. Comunitatea Locală - locuitorii satului și instituțiile publice locale
3. Societatea civilă (ONG, femeile, tineretul, pensionarii, organizațiile confesionale și profesionale)
4. Agenții economici
5. Structuri externe (Consiliul raional, Organizațiile internaționale, Guvernul).

Implementarea Planului Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a Satului Feștelița, r-nul Ștefan Vodă poate fi divizată convențional în 3 etape:

Adoptarea Planului Strategic de Dezvoltare. În cadrul acestei etape, Planul Strategic de Dezvoltare va fi supus dezbaterilor publice la Adunarea satului. După dezbateri, scopul căreia este ajustarea propunerilor și recomandărilor făcute, Planul Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a Satului Feștelița, r-nul Ștefan Vodă va fi înaintat Consiliului Local spre aprobare. După aprobarea strategiei, Primăria va coordona elaborarea planurilor de acțiuni trimestriale și anuale privind realizarea strategiei în conformitate cu Planul Strategic de Acțiuni.

Implementarea Planului Strategic de dezvoltare se va efectua prin realizarea acțiunilor, activităților, măsurilor și proiectelor concrete de implementare. Pentru fiecare acțiune, proiect vor fi stabilite obiective, planul activităților necesare, perioada de desfășurare (durata), responsabilii și partenerii care vor realiza proiectul. De asemenea, vor fi identificate/concretizate și asigurate sursele de finanțare a proiectelor propuse spre implementare.

Monitorizarea Planului Strategic de dezvoltare. În perioada de implementare responsabilii de realizarea planului de acțiuni vor raporta îndeplinirea activităților, proiectelor și atingerea obiectivelor specifice. Monitorizarea proiectelor, acțiunilor și strategiilor se va efectua prin intermediul Indicatorilor de implementare stabiliți. În cazul în care se vor identifica devieri de la Planul de acțiuni se vor iniția măsuri de corectare sau ajustare a acestui plan.

6.2. Riscuri și impedimente în procesul de implementare, metode de preîntâmpinare

---

Realizarea cu succes a acțiunilor propuse în Planul Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a Satului Feștelița, r-nul Ștefan Vodă poate fi împiedicată de prezența anumitor riscuri și impedimente de implementare. Riscurile și impedimentele aferente implementării Planului Strategic de dezvoltare pot fi divizate în două categorii: (a) interne și (b) externe.

Domeniu	Descriere
Riscuri și impedimente interne	
Managementul implementării planului strategic	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Confruntări de interese privind implementarea planului strategic ➤ Experiență nesemnificativă în elaborarea, promovarea și gestionarea proiectelor de dezvoltare ➤ Prevalarea intereselor personale ➤ Resurse financiare limitate ➤ Lipsa capacităților de atragere a investițiilor
Parteneriat	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Neconlucrarea autorităților publice locale cu sectorul de afaceri și comunitatea ➤ Indiferența și neimplicarea populației în susținerea activităților satului ➤ Lipsa de experiență a structurilor societății civile și neimplicarea lor în soluționarea problemelor comunității ➤ Neimplicarea partenerilor rezidenți și nerezidenți
Dezvoltarea economică	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lipsa interesului din partea comunității de afaceri în dezvoltarea bazei economice locale ➤ Dependența sectorului agrar de condițiile naturii ➤ Posibilitățile financiare reduse ale APL și a agenților economici pentru investiții ➤ Nivel jos de acumulare a impozitelor ➤ Capacitatea redusă de cumpărare a populației din comună
Social	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Resurse limitate pentru acordarea asistenței sociale ➤ Degradarea continuă a condițiilor de trai a populației ➤ Emigrarea forței de muncă ➤ Îmbătrânirea demografică ➤ Lipsa sprijinului comunității în renovarea obiectelor de infrastructură socială
Mediu	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nedorința populației de a conștientiza pericolul folosirii apei poluarea supra sănătății lor ➤ Lipsa doritorilor de a presta servicii de salubritate
Riscuri și impedimente externe	
Cadrul politico-juridic	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Instabilitatea politică ➤ Contradicția și inconsecvența legislației în vigoare
Relațiile cu partenerii externi	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lipsa conlucrării cu autoritățile publice raionale și centrale ➤ Micșorarea cuantumului transferurilor de la bugetul raional și de stat
Starea economiei	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Potențial investițional redus ➤ Inaccesibilitatea piețelor de desfacere de peste hotare ➤ Infrastructură de afaceri nedezvoltată ➤ Risc de țară

În tabelul ce urmează sunt identificate pericolele majore ce pot sta în fața implementării activităților planificate și posibilitățile de aplanare a acestora.

Tabelul 1. Metode de preîntâmpinare a riscurilor legate de implementarea proiectelor

Riscuri	Metode de micșorare/preîntâmpinare
Indiferența membrilor comunității	<ul style="list-style-type: none"> - organizarea adunărilor generale și pe cartiere - organizarea audierilor publice - organizarea meselor rotunde și a ședințelor tematice - prezentarea exemplelor de succes - desfășurarea concursurilor tematice
Insuficiența resurselor financiare	<ul style="list-style-type: none"> - participare la concursuri de proiecte - inițiative ale agenților economici prin crearea și dezvoltarea parteneriatelor - crearea ONG-lor - contribuția populației - aportul donatorilor
Lipsa specialiștilor	<ul style="list-style-type: none"> - pregătirea specialiștilor - motivarea specialiștilor - colaborarea cu organizațiile specializate - colaborare cu instituțiile de învățământ - pregătirea în teritoriu
Informarea redusă a populației	<ul style="list-style-type: none"> - utilizarea mijloacelor mass-media - plasarea avizelor - organizarea adunărilor, seminarelor - publicarea buletinelor informative - plasarea informațiilor pe pagina electronică a localității - montarea panourilor de informare
Migrarea populației	<ul style="list-style-type: none"> - crearea noilor locuri de muncă - îmbunătățirea sferei sociale
Instabilitate politică	<ul style="list-style-type: none"> - informare privind programele politice - colaborare cu partidele politice - prezentarea propunerilor în cadrul întrunirilor

V. MONITORIZAREA PLANULUI STRATEGIC

5.1. Cadrul instituțional de monitorizare

Procesul de monitorizare a strategiei constă în: (a) evaluarea atingerii obiectivelor strategice și obiectivelor specifice care va fi realizată prin intermediul indicatorilor de implementare și (b) raportarea rezultatelor evaluării.

În scopul asigurării transparenței procesului de implementare, precum și a participării locuitorilor în implementarea Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a satului Feștelița, r-nul Ștefan Vodă, vor fi create Comitete de Sector. Astfel, pentru fiecare sector al satului va fi format un Comitet din 3 persoane. Membrii acestor Comitete vor fi rezidente în sectorul respectiv și aleși la Adunarea locuitorilor din sector (circa 18 gospodării).

Comitetele vor contribui la antrenarea cât mai activă a tuturor locuitorilor din sector atât în rezolvarea obiectivelor Strategiei, cât și în procesul de luare a deciziilor privind implementarea proiectelor din cadrul Planului Strategic, astfel consolidându-se societatea civilă din comună. Interesele Comitetelor de Sector vor fi reprezentate de o persoană aleasă de comitet care va face parte din Consorțiul Comitetelor de Sector. Consorțiul Comitetelor de Sector se va aduna în ședințe o dată în 2 săptămâni. Atribuțiile acestui consorțiu vor consta în:

- 1) Planificarea și realizarea activităților de implementare în sector a Strategiei
- 2) Coordonarea activităților de implementare în sector
- 3) Stabilirea legăturii directe între sector și Comisia de Implementare.

Monitorizarea implementării planului strategiei se va efectua de Comisia pentru Implementarea Planului Strategic (în continuare CIPS). CIPS va fi creată cu statut de Comisie obștească pe lângă Consiliul Local și Primărie în componența căreia va fi asigurată reprezentarea tuturor factorilor implicați în dezvoltarea Satului, inclusiv membrii Consiliului Participativ Local:

- ✓ Consiliul local (președinții comisiilor consultative de specialitate și secretarul Consiliului)
- ✓ Primărie (Primarul, specialistul în domeniul regimului funciar și contabilul șef)
- ✓ Comunitatea oamenilor de afaceri (directorii sau reprezentanții principalilor structuri economice din localitate)
- ✓ Instituțiile educaționale (directorii gimnaziului și al grădiniței de copii)
- ✓ Organizațiile non-guvernamentale (reprezentanți ai ONG-urilor ce activează în localitate).

În implementarea strategiei responsabilitățile de bază ale CIPS vor fi:

- Planificarea implementării acțiunilor
- Elaborarea și promovarea adoptării deciziilor privind acțiunile de implementare
- Coordonarea activităților de implementarea acțiunilor și proiectelor de dezvoltare
- Coordonarea activităților de atragere a surselor financiare alternative în scopul realizării problemelor identificate
- Monitorizarea implementării planului de acțiuni
- Elaborarea rapoartelor și prezentarea lor către Consiliul Local

- Acordarea asistenței tehnice și consultative în toate domeniile
- Elaborarea și dezbaterile proiectelor prioritare de dezvoltare
- Analiza deciziilor privind diverse probleme ale satului
- Elaborarea și inițierea modificărilor în planul strategic

CIPS își va desfășura activitatea în ședințe care se vor desfășura cel puțin o dată în lună.

Un rol important în procesul de implementare a Planului Strategic îl are Consiliul Local, care se va ocupa nemijlocit de monitorizarea și evaluarea procesului de implementare a Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a satului Feștelița, r-nul Ștefan Vodă . Competențele Consiliului local se vor axa pe :

- Coordonarea activităților de antrenare a populației în acțiunile de realizare a proiectelor
- Promovarea dialogului permanent cu locuitorii, asigurarea transparenței în activitatea APL
- Încurajarea Voluntarilor în diverse activități publice
- Stimularea și coordonarea conlucrării actorilor comunității în realizarea obiectivelor comune ale Strategiei
- Parteneriatul cu APL, ONG, agenții economici în cea ce privește implementarea, monitorizarea și evaluarea Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a satului Feștelița, r-nul Ștefan Vodă .

5.2. Raportarea și indicatorii de monitorizare

Raportarea implementării strategiei se va efectua prin elaborarea și prezentarea de către responsabilii de implementare a rapoartelor trimestriale către CIPS privind realizarea planului de acțiuni și a obiectivelor specifice. Anual CIPS va prezenta Consiliului Local raportul de evaluare a implementării Planului Strategic.

Evaluarea implementării Planului Strategic se va efectua prin analiza indicatorilor de performanță. Pentru fiecare acțiune planificată sunt stabiliți anumiți indicatori de implementare care vor fi monitorizați. În baza informațiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiari sau instituții specializate se vor stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și atingere a obiectivelor fixate.

Obiectiv Strategic 1. Dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii publice locale prin implementarea proiectelor		
Nº	Program	Indicatori de monitorizare
1	Elaborarea și implementarea sistemului de măsuri pentru reabilitarea drumurilor, iluminatului stradal	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Renovarea în termenii prognozați a podurilor din s. Feștelița ▪ Program de reabilitare a drumurilor locale elaborat și aprobat ▪ Nr/km de drumuri locale, străzi, ulițe renovate în <i>variantă asfaltată</i> și a celor renovate în <i>variantă albă</i> ▪ Nr/km de drumuri, străzi, ulițe cu trotuar pavat ▪ Lungimea canalelor de scurgere a apelor pluviale amenajate

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Program de iluminare stradală a drumurilor elaborat și aprobat ▪ Nr de piloni electrici noi montați ▪ Stațiile electrice de transformare din perimetrul Satului Feștelița renovate ▪ Nr de piloni cu felinare economice dați în exploatare în termenii planificați ▪ Procurarea în termenii planificați a tehnicii mobile de dezăpezire și menținere a drumurilor ▪ Nr de drumuri/km de străzi dezăpezite/ menținute în perioada de iarnă și primăvară- toamnă ▪ Nr/km de drumuri agricole întreținute /amenajate
2	Extinderea rețelelor ingineresti de alimentare cu apă potabilă și canalizare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Program elaborat de implementare a rețelei ingineresti de canalizare ▪ Implementarea și darea în exploatare în termenii planificați a rețelei ingineresti de canalizare ▪ Lungimea totală a rețelei de canalizare ▪ Km de canalizare dați în exploatare ▪ Nr de gospodării conectați la canalizare ▪ Nr de edificii sociale conectate la canalizare ▪ Gradul de racordare la apeduct și canalizare a caselor de locuit ▪ Program elaborat de extindere a rețelei ingineresti de apeduct ▪ Implementarea și darea în exploatare în termenii planificați a rețelei ingineresti de apeduct ▪ Lungimea totală a rețelei de distribuție a apei ▪ Volumul mediu de apă potabilă furnizată unui locuitor pe lună ▪ Nr de măsuri întreprinse în vederea construcției și eficientizării funcționării stației de tratare a apei ▪ Apa din fântânile arteziene/de tip mină îmbunătățită
3	Asigurarea cu agent termic a edificiilor sociale, diversificarea surselor energetice	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr. echipamentelor procurate pentru OMF ▪ Măsurile întreprinse în vederea asigurării instituțiilor social administrative cu apă caldă ca urmare a instalării panourilor solare ▪ Nr de instituții asigurate cu apă caldă ca urmare a instalării panourilor solare ▪ Economia de mijloace financiare a instituțiilor ce au diversificat surselor energetice de asigurare cu agent termic ▪ Nr de instituții asigurate cu apă caldă ca urmare a instalării panourilor solare ▪ Măsurile întreprinse în vederea termoficării sediului grădiniței de copii din comună

Obiectiv Strategic 2. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind numărul locurilor de muncă în localitate

Nr	Program	Indicatori de monitorizare
1	Diversificarea și susținerea micului business cu atenție sporită tinerilor și femeilor antreprenori	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de programe accesate ▪ Nr de surse de finanțare externe atrase ▪ Sumele de finanțare externe atrase în programele accesate ▪ Diversificarea activităților economice ▪ Volumul investițiilor în sectorul de producere ▪ Nr de întreprinderi noi-create ▪ Nr de activități meșteșugărești și artizanale lansate ▪ Nr locurilor de muncă noi create ▪ Nr de parteneriate stabilite, contracte semnate ▪ Volumul produselor și mărfurilor comercializate ▪ Volumul investițiilor în sectorul servicii ▪ Lansarea publică a materialului documentar video la tematica „Oportunități de afaceri în cadrul satului Feștelița, r-nul Ștefan Vodă ”
2	Dezvoltarea infrastructurii agricole	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr expozițiilor vizitate ▪ Nr unităților tehnice procurate ▪ Nr de tehnicii moderne aplicate în agricultura Satului ▪ Nr de tehnologii moderne aplicate în agricultură ▪ Km de apeduct pentru irigare construiți și dați în exploatare ▪ Suprafața terenurilor irigate
3	Valorificarea potențialului turistic al Satului	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Plan local de măsuri de dezvoltare a turismului în s. Feștelița elaborat și aprobat ▪ Nr de agro-pensiuni deschise și funcționale ▪ Nr locuri de muncă noi deschise ca urmare a lansării activității turistice în comună ▪ Nr mediu de turiști ce vizitează Satul ▪ Venitul obținut de către APL și agenții economici/populație ca urmare a lansării activității turistice în comună

Obiectiv Strategic 3. Modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială în Satul Feștelița, r-nul Ștefan Vodă

Nr	Program	Indicatori de monitorizare
1	Dezvoltarea unui învățământ școlar și preșcolar local competitiv	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de săli amenajate și dotate cu mobilierul, echipamentul și utilajul necesar ▪ Diversitatea echipamentelor de joacă noi achiziționate pentru grădinița de copii

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de unități de tehnică de calcul, mobilier, utilaj procurate ▪ Nr de materiale didactice necesare desfășurării procesului instructiv-educativ ▪ Nr de cărți care satisfac necesitățile curriculumului școlar achiziționate. ▪ Procentul de cărți în raport cu numărul necesar pentru acoperirea necesităților curriculare ▪ Nr de programe lansate spre diminuarea migrării cadrelor didactice ▪ Nr de cadre didactice stabile
2	Îmbunătățirea infrastructurii mediului școlar și preșcolar	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Terenuri de joacă amenajate conform normelor de securitate și necesităților copiilor ▪ Calitatea lucrărilor de reparație a Instituțiilor de Învățământ ▪ Numărul de utilaje cumpărate ▪ Suprafața terenurilor amenajate ▪ Numărul de copiii, maturilor care s-au aflat pe terenul de joacă, instituțiilor ▪ Număr de elemente de joacă pentru copii amenajate pe teritoriul terenului de joacă ▪ Numărul sălilor de studii asigurate cu iluminat artificial ▪ Sistemul de iluminate reparat și asigurat conform cerințelor ▪ Starea tehnică bună la început de an școlar a instituțiilor de învățământ școlar /preșcolar
3	Îmbunătățirea stării de sănătate a populației satului	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Funcționalitatea edificiului reparat și a rețelelor de utilitate publică ▪ Numărul de utilaj și echipament medical achiziționat în cadrul OMF din s. Feștelița, r-nul Ștefan Vodă ▪ Nivelul de eficiență a utilizării noului echipament medical procurat ▪ Procentul depistării bolilor în fazele incipiente și asigurare cu ajutor medical corespunzător ▪ Calitatea și activitatea personalului medical rezident și permanent ▪ Nr serviciilor medicale noi prestate locuitorilor Satului la OMF ▪ Nr de pacienți ai Satului ce au beneficiat timp de 1 an de noile servicii medicale prestate la centrul de sănătate din localitate ▪ Nr de programe de educație sanitară pentru copii, tineri, adulți și vârstnici implementate
4	Asigurarea unui nivel de trai decent pentru grupurile social vulnerabile, persoanele cu nevoi speciale și persoanele în etate	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr și tipul serviciilor lansate pentru păturile social vulnerabile și familiile tinere ▪ Nr familiilor tinere și a persoanelor social-vulnerabile beneficiare de serviciile lansate după implementarea programelor de susținere

Obiectiv Strategic 4. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității		
Nº	Programe	Indicatori de monitorizare
1	Dezvoltarea infrastructurii necesară pentru desfășurarea activităților culturale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aspectul exterior îmbunătățit al casei de cultură după reparație ▪ Calitatea lucrărilor de reparație efectuate ▪ Inventarul echipamentului tehnic nou achiziționat pentru Casa de Cultură ▪ Inventarul mobilierului nou achiziționat și instalat în incinta Casei de Cultură ▪ Nr de servicii prestate în incinta sălii de festivități ▪ Nr mediu lunar de manifestări petrecute în incinta sălii de agrement ▪ Venitul mediu lunar obținut de BL ca rezultat al funcționării sălii de festivități ▪ Nr anual de beneficiari ai serviciilor casei de cultură ▪ Venitul mediu anual încasat din activitatea sălii de festivități
2	Dezvoltarea infrastructurii de odihnă și agrement, accesibilă tuturor grupurilor, în special persoane cu dizabilități, femei cu copii, persoane în etate.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul de măsuri întreprinse în vederea amenajării unui parc-scuar pe teritoriul satului Feștelița ▪ Nr mediu lunar de persoane ce își petrec timpul liber în parcul-scuar din comună ▪ Nr de măsuri întreprinse în vederea amenajării unui stadion în localitatea ▪ Nr mediu lunar/sezonier de persoane ce practică sportul pe stadionul sportiv ▪ Proiect elaborat de amenajarea a unui teren de joacă pentru copii ▪ Darea în exploatare în termenii planificați a terenului de joacă pentru copii în localitate ▪ Proiect de amenajare a unei zone de agrement în apropierea unui lac din Satul Feștelița ▪ Număr de elemente amenajate destinate activităților de odihnă, inclusiv mese cu scaune, foișor ș.a. ▪ Număr de persoane care își petrec timpul în zona de agrement amenajată
3	Reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din Satul Feștelița, r-nul Ștefan Vodă	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul colectivelor artistice înființate în perioada de planificare ▪ Numărul de instrumente, aparataje, costumații achiziționate pentru buna funcționare a colectivelor artistice ▪ Numărul cercurilor de creație înființate în perioada de planificare ▪ Numărul de echipe sportive noi create în comună ▪ Nr secțiilor sportive noi deschise în comună în perioada de planificare

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr evenimentelor cultural-artistice și sportive petrecute anual în cadrul satului ▪ Măsurile întreprinse în vederea deschiderii muzeului satului ▪ Deschiderea în termenii planificați a muzeului satului ▪ Nr de exponate expuse în muzeu ▪ Nr de vizitatori ai muzeului satului-localnici, străini ▪ Nr de activități meșteșugărești și artisanale practicate ▪ Numărul de măsuri întreprinse în vederea lansării cărții „Istoria Satului Feștelița, r-nul Ștefan Vodă ” ▪ Lansarea cărții „Istoria Satului Feștelița, r-nul Ștefan Vodă ”
--	---

Obiectiv Strategic 5. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale

Nr	Programe	Indicatori de monitorizare
1	Crearea sistemului de management al deșeurilor în conformitate cu standard moderne de performanță în domeniu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de intervenții efectuate în vederea amenajării și întreținerii gunoiștilor autorizate ▪ Starea bună a căilor de acces la gunoiștile autorizate ale satului ▪ Proiectul sistemului de colectare, transportare și depozitare separată a deșeurilor din perimetrul satului elaborat și aprobat ▪ Tehnică specială(camion de deșeuri/tractor) procurat în stare bună ▪ Nr de platforme dotate cu tomberoane construite pe perimetrul satului ▪ Cantitatea de deșeuri casnice evacuate și depozitate la gunoiștile autorizate ▪ Regulament comunitar aprobat privind avertizarea și sancționarea persoanelor care încalcă regulile de depozitare a deșeurilor casnice ▪ Nr de persoane avertizate/sancționate lunar pe motivul încălcării regulilor de depozitare a deșeurilor casnice ▪ Crearea asociației în domeniu ▪ Nr de puncte neautorizate de colectare a deșeurilor lichidate ▪ Nr gunoiștilor neautorizate apărute după implementarea sistemului de management al deșeurilor
2	Asigurarea unui mediu sănătos și ecologic curat	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de fântâni de tip mină curățite ▪ Calitatea apei îmbunătățită din fântânile de tip mină ▪ Sistem de amenajare și îngrijire a zonelor verzi, de odihnă și agrement elaborat și aprobat ▪ Numărul de intervenții în teritoriu în vederea amenajării și îngrijirea zonelor verzi, de odihnă și agrement din comună

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de intervenții în teritoriu în vederea curățirii și amenajării râului și iazurilor din perimetrul satului ▪ Albia râului din localitate curățită și amenajate anual ▪ Suprafața spațiilor verzi din preajma iazului de pe teritoriul satului curățite și amenajate anual
3	Preîntâmpinarea alunecărilor de teren	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suprafețe (ha) plantate cu arbori și arbuști ▪ Suprafețe (ha) de terenuri degradate necultivate ▪ Suprafețe (ha) de zone forestiere și spații verzi extinse
4	Informarea și instruirea publicului în domeniul protecției mediului ambiant	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul și diversitatea programelor de educație ecologică lansate și desfășurate ▪ Nr de fântâni de tip mină marcate în funcție de indicii de calitate a apei ▪ Ghid de informare și conștientizare a publicului în vederea gestionării eficiente a deșeurilor elaborat ▪ Nr de campanii de informare și conștientizare a publicului în vederea gestionării eficiente a deșeurilor desfășurate ▪ Nr de ONG-uri de mediu constituite

Obiectiv Strategic 6. Sporirea capacităților instituționale ale APL și a implicării civice

Nº	Program	Indicatori de monitorizare
1	Asigurarea transparenței în activitatea APL	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de audieri publice anuale ▪ Nr de adunări cu localnicii petrecute pe perioada planificată ▪ Nr cetățenilor participanți la ședințele consiliului local, implicați în elaborarea bugetului Primăriei ▪ Nr noi de panouri informative amplasate pe perimetrul satului ▪ Nr de măsuri întreprinse în vederea funcționalității blogului Web al Primăriei ▪ Nr de accesări a blogului Web al Primăriei
2	Dezvoltarea capacităților de atragere și planificare a resurselor financiare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de funcționari participanți la instruirile de planificare strategică și elaborarea cererilor de finanțare, etc. ▪ Nr de funcționari care cunosc limbi de circulație internațională ▪ Nr de cereri de finanțare elaborate și înaintate spre finanțare ▪ Nr de investiții atrase în comunitate ▪ Nr de cetățeni implicați în atragerea resurselor externe ▪ Procentul de computerizare și utilizare a tehnicii de calcul în activitatea APL
3	Dezvoltarea spiritului asociativ și civic în rândul cetățenilor Satului	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de ONG-uri și organizații locale (asociații de proprietari, asociații profesionale, etc.) înființate

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr de persoane din comună implicate în activitatea ONG-urilor și organizațiilor locale ▪ Nr acțiunilor de implicare civică organizate pe parcursul anului ▪ Nr persoanelor implicate în acțiunile civice organizate
4	Îmbunătățirea infrastructurii APL	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sediul al primăriei renovat ▪ Spații de lucru amenajate ▪ Confortul termic asigurat

VI. PLAN DE ACȚIUNI, TERMENI ȘI RĂSPUNZĂTORI

6.1. Considerații generale

Planul Acțiune (PA) este un instrument de planificare și implementare și conține un set de politici pe domenii de activitate ce se vor aplica într-un termen determinat în scopul realizării obiectivelor generale fixate într-o strategie.

Periodic, PA va fi revizuit, astfel încât obiectivele fixate să țină cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel regional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui. Cu cât revizuirea se face la intervale mai scurte, cu atât marja de eroare în privința evaluării resurselor la un proiect este mai mică, având în vedere că, pe măsură ce se înaintază în timp, variabilele economice ce trebuie luate în calcul la o prognoză economică se multiplică.

Planul de Acțiune pentru implementarea Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a Satului Feștelița, r-nul Ștefan Vodă , reprezintă un pachet de măsuri și proiecte necesare schimbării comunității locale pentru atingerea unor parametri specifici societății moderne, astfel ca durabilitatea sa devină punctul forte al acesteia.

Dimensiunile dezvoltării actuale economice, sociale, de mediu și tehnologice ale Satului Feștelița, r-nul Ștefan Vodă au fost analizate în cadrul atelierului de planificare strategică pentru actualizarea Planului Strategic de Dezvoltare, iar obiectivele strategice au fost creionate, fixându-se câteva repere ca referințe pentru dezvoltările ulterioare.

Scopul Planului de Acțiune îl reprezintă prezentarea principalelor acțiuni și proiecte necesare fazei de planificare și implementare a dezvoltării economico – sociale a satului, astfel încât procesul să poată fi evaluat continuu prin indicatorii selecționați ca relevanți pentru Satul Feștelița, r-nul Ștefan Vodă .

6.2. Obiectiv Strategic 1. Dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii publice locale prin implementarea proiectelor

No	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare/parteneri	Responsabil	Indicatori de monitorizare
1	Elaborarea și implementarea sistemului de măsuri pentru reabilitarea drumurilor, iluminatului stradal	1.1. Proiect: Reparația drumurilor în variantă alba sau asfaltată	2019- 2024	20 000 000+se identifică	BL, BS, Fondul Rutier Național, fonduri externe, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru	5 km de drum construit
		1.2. Proiect: Extinderea rețelei de iluminare stradală pe întreg teritoriul satului Feștelița	2019- 2020	1 000 000+ se identifică	BL, Biroul Reintegrării Europene în cadrul Guvernului	Primar, CL	10 de km de iluminat stradal instalat
		1.3. Proiect: Procurare unei tehnici mobile pentru dezăpezire și menținere a drumurilor locale	2019-2022	300 000+ se identifică	BL, surse atrase	Primar, CL	1 autogreder procurat
		1.4. Proiect: Reparații curente a 4 poduri în comună	2019- 2025	500 000+ se identifică	BL, BR, Fondul Rutier Național, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru	4 poduri reparate
		1.5. Menținerea drumurilor locale (îndreptarea drumurilor cu autogrederul) și amenajarea canalelor de scurgere a apelor pluviale	2019- 2025	250 000+ se identifică	BL, BR, Fondul Rutier Național, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru	20 km de drumuri întreținute
		1.6. Amenajarea și menținerea drumurilor agricole principale	2019- 2025	150 000+ se identifică	BL, Agenți economici, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru	10 km de drum amenajați
		1.7. Amenajarea punctelor de acces în comună	2019-2025	20 000+ se identifică	BL,BS, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru	4 km de drum amenajați
2	Construcția rețelelor ingineresti de alimentare cu apă potabilă și canalizare	1.8. Proiect: Finisarea construcției sistemului centralizat de canalizare în perimetrul satului Feștelița	2019-2022	Se identifică	BL, FEN, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru	Sistem de canalizare funcțional
		1.9. Proiect: Proiectarea și construcția stației de epurare locale inclusiv p/u sistemul de canalizare a s. Feștelița	2019- 2021	Se identifică	AIP "ONLUS", alte surse	Primar, CL, Grup de lucru	Stație de epurare funcțională

№	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare/parteneri	Responsabil	Indicatori de monitorizare
		1.10. Proiect: Amenajarea a 2 cișmele în satul Feștelița	2019-2020	10 000 +se identifică	Bl, contribuții cetățeni	APL, Cetățeni	2 cișmele amenajate
		1.11. Întreținerea fântânilor arteziene și a fântânilor de tip mină din localitate în conformitate cu normativele în vigoare	2019- 2022	100 000+ se identifică	BL, FEN, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru	4 fântâni arteziene întreținute
3	Asigurarea cu agent termic a edificiilor sociale, diversificarea surselor energetice	1.12. Proiect Construcția centralelor termice pentru clădiri publice cu utilizarea bioenergiei	2019-2020	4 000 000+ se identifică	PNUD, Programul "Energie și Biomasă", alte surse, AEE	Primar, CL, Grup de lucru	4 centrale termice pe biomasă instalate în instituțiile publice

6.3. Obiectiv Strategic 2. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind numărul locurilor de muncă în localitate

Nº	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil	Indicatori de monitorizare
1	Diversificarea și susținerea micului business cu atenție sporită tinerilor și femeilor antreprenori	2.1. Accesarea unor surse de finanțare sub formă de grant sau investiționale pentru dezvoltarea business-ului rural	2019- 2025	2 500 000+ se identifică	Surse atrase, alte surse	Primar, CL, Agenți economici	Cel puțin 3 afaceri întemeiate
		2.2. Stimularea dezvoltării sectorului servicii (<i>ecoturism rural, confecții, ș.a.</i>)	2019- 2025	20 000+ se identifică	BL, surse atrase	Primar, CL, Persoane private	Cel puțin 2 servicii create
		2.3. Elaborarea unui material documentar video la tematica „Oportunități de afaceri în cadrul Satului Feștelița, r-nul Ștefan Vodă ”	2019- 2025	25 000+ se identifică	BL, donatori, alte surse	Primar, CL	1 material video elaborat
		2.4. Cererea bazei de date privind potențialul investițional (imobile)	2019-2021	20 000+se identifică	BL, surse atrase	Primar, CL, ONG	Potențial investițional inventariat
		2.5. Elaborarea broșurii investiționale al satului	2019-2021	20 000 se identifică	BL, surse atrase	Primar, CL, ONG	Broșură investițională elaborată
		2.6. Proiect: Stimularea și dezvoltarea Parteneriatului Public Privat	2019- 2025	Se identifică	BL, surse atrase	Primar, CL, Persoane private	Nr. de PPP create
		2.7. Instruirea continuă a fermierilor care au nevoie de cunoștințe adăugătoare	2019- 2025	Se identifică	BL, donatori, alte surse	Primar, CL	Nr. de fermieri instruiți

№	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil	Indicatori de monitorizare
2	Dezvoltarea infrastructurii agricole	2.8. Stimularea folosirii tehnologiilor moderne în agricultură	2019- 2025	150 000+ se identifică	BL, surse atrase	Primar, GȚ, ACSA,	Productivitate crescută
		2.9. Proiect: Amenajarea unei piețe agricole	2019- 2025	Se identifică	FIDA, FEN, FISM, alte surse	GȚ, Primar, CL, Agenți economici	1 piață amenajată
		2.10. Stimularea lansării de noi afaceri în domeniul agricol și activitățile conexe (<i>noi plantații pomicole, viti-vinicole, uscătorii de fructe, apicultura, complexe de sere, cultivarea plantelor medicinale și ecologice, etc.</i>)	2019- 2025	40 000+ se identifică	BL, Proiectul Agricultură competitivă în RM(MAC-P), surse atrase	Primar, CL, GȚ, Agenți economici	10 ha de plantații cu legume, 20 ha de viță de vie
		2.11. Informarea sistematică a tinerilor despre granturi în domeniului dezvoltării economice (agricultură, servicii și industrie)	2019-2025	10 000+se identifică	Primar, CL, ONG	APL de nivelul I și II	Nr. seminarelor și a participanților
3	Valorificarea potențialului turistic al Satului	2.12. Elaborarea unui plan local de măsuri în vederea dezvoltării turismului în s. Feștelița	2019- 2025	18 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar, CL, Agenți economici	1 plan de dezvoltare a turismului
		2.13. Proiect: Deschiderea de agropensiuni în vederea promovării agroturismului local	2019- 2025	1 700 000+ se identifică	Sector de afaceri, Capital privat, alte surse	Agenți economici, CL, Primar	1 agro pensiune cretă

6.4. Obiectiv Strategic 3. Modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială în Satul Feștețița, r-nul Ștefan Vodă

Nº	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil	Indicatori de monitorizare
1	Dezvoltarea unui învățământ școlar și preșcolar local competitiv	3.1. Reînnoirea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ în corespundere cu particularitățile de vârstă a elevilor și copiilor	2019- 2025	40 000+ se identifică	BS, BR, Ministerul Educației, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorul gimnaziului	Bază tehnico-materială înnoită
		3.2. Dotarea bibliotecilor școlare cu literatura necesară pentru lectura suplimentară obligatorie a elevilor	2019- 2025	100 000+ se identifică	BS, BR, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorul gimnaziului, Bibliotecara	100 de cărți noi procurate pe an
2	Îmbunătățirea infrastructurii mediului școlar și preșcolar	3.3. Proiect: Asigurarea procesului educațional la standarde moderne prin îmbunătățirea infrastructurii de educație și adaptării gimnaziului din s. Feștețița prin intermediul Cooperării intercomunitare	2019-2023	20 000 000 lei	BS, BR, Direcția raională Educație, Programul CM	Directorul gimnaziului, APL	1 școală la nivel intercomunitar care corespunde standardelor moderne
		3.4. Proiect: Amenajarea terenului de sport al gimnaziului și a terenurilor adiacente	2023-2025	500 000 + se identifică	BS, BR, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorul gimnaziului, APL	1 teren sportiv amenajat
		3.5. Proiect: Amenajarea terenului adiacent al grădiniței de copii(terenurile de joacă, curtea, etc)	2019- 2025	Se identifică	BL, BR, BS, FISM, Ambasada Slovaciei, alte surse	Directorul Grădiniței, Primarul	Teren de joacă amenajat
		3.6. Proiect: Reparația capitală a interiorului blocului auxiliar a grădiniței de copii și dotarea cu utilaj necesar	2019- 2025	Se identifică	BL, BR, BS, FISM, Ambasada Slovaciei, alte surse	Directorul grădiniței, Primarul	Bloc reparat Utilaj procurat

№	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil	Indicatori de monitorizare
3	Îmbunătățirea stării de sănătate a populației Satului	3.7. Dotarea OMF cu tot aparatul necesar	2019- 2025	300 000 se identifică	Guvernul RM	OMF Feștelița, Direcția raională de sănătate	Utilaj procurat
		3.8. Lărgirea gamei de servicii medicale prestate locuitorilor satului la OMF	2019- 2025	350 000+ se identifică	BR, BS, donatori, Ministerul Sănătății, surse atrase	OMF Feștelița	Nr de servicii create
		3.9. Inițierea unor programe de educație sanitară pentru copii, tineri, adulți și vârstnici	2019- 2025	20 000+se identifică	BL, BR, surse atrase	OMF Feștelița, Primar, CL	Nr de programe inițiate Nr de copii instruiți
4	Asigurarea unui nivel de trai decent pentru grupurile social vulnerabile, persoanele cu nevoi speciale și persoanele în etate	3.10. Înființarea unui centru social-comunitar multifuncțional	2019- 2023	se identifică	BL, BS, surse atrase; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Concordia	ONG, CL	Centru social comunitar creat Peste 50 de persoane deservite

6.5. Obiectiv Strategic 4. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității

No	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil	Indicatori de monitorizare
1	Dezvoltarea infrastructurii necesară pentru desfășurarea activităților culturale	4.1. Proiect: Reparații curente și amenajarea teritoriului adiacent Casei de Cultură din localitatea Feștelița Nouă, s. Feștelița	2019- 2024	3 000 000+ se identifică	BL, Ministerul Culturii, FISM, ambasade, donații, alte surse	Primar, Director CC,CL	Casa de cultură amenajată
		4.2. Actualizarea fondului de carte a bibliotecilor publice	2019- 2025	50 000+ se identifică	BL, Ministerul Culturii, ambasade, donații, alte surse	Primar, CL Bibliotecară	Nr. de cărți procurate
		4.3. Organizarea și petrecerea evenimentelor cultural – artistice și sportive anual în cadrul satului	2019- 2025	50 000+ se identifică	BL, Agenți economici, alte surse	Primar, Persoane private	Cel puțin 4 evenimente organizate /an
2	Dezvoltarea infrastructurii de odihnă și agrement, accesibilă tuturor grupurilor, în special persoane cu dizabilități, femei cu copii, persoane în etate.	4.4. Proiect: Amenajarea și întreținerea stadionului central pe teritoriul localității Feștelița	2019-2022	1 500 000+ se identifică	BL, Federația Moldovenească de Fotbal, FEN, donații, alte surse	Primar, CL	1 stadion funcțional
		4.5. Relansarea și menținerea activităților echipelor sportive (fotbal și volei) și dotarea lor cu echipament	2019-2022	50 000 /an	BL, Federația Moldovenească de Fotbal, donații	Primar, CL	Echipe de volei și fotbal Echipament procurat
		4.6. Amenajarea și dotarea a 5 terenuri de joacă pentru copii în 5 zone ale satului	2019- 2025	150 000+ se identifică	BL, Agenție economici, contribuția populației, alte surse	Grup de lucru, Primar	5 terenuri de joacă amenajate
		4.7. Proiect: Amenajarea structurilor de deservire a turiștilor (bază de odihnă, agropensiune, muzeu etnografic în aer liber)	2019- 2025	2 500 000+ se identifică	Capital privat, Fondul Ecologic Național, BL, surse atrase	Primar, Persoane private, Agent economic	Structura de deservire creată

№	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil	Indicatori de monitorizare
		4.8. Construcția unui gard în stil etno în jurul zonei de agrement	2019- 2025	100 000 se identifică	BL, surse atrase	APL, ONG	Gard instalat
3	Reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din Satul Feștelița, r-nul Ștefan Vodă	4.9. Proiect: Crearea complexului cultural prin comasarea casei de cultură și casei muzeu	2019- 2025	1000 000 se identifică	BL, Agenți economici, alte surse	Primar, Persoane private	1 complex turistic creat
		4.10. Încurajarea activităților meșteșugărești, artizanale	2019- 2025	20 000+ se identifică	BL, Agenți economici, alte surse	Primar, Persoane private	Activități artizanale conservate
		4.11. Amenajarea Muzeului Satului Feștelița și lărgirea continuă a gamei de exponate	2019- 2025	50 000+ se identifică	BL, contribuția populației, alte surse	Primar, CL, Director CC,ONG	1 muzeu amenajat
		4.12. Menținerea colectivelor artistice existente și susținerea lor la nivel republican și internațional	2019- 2025	100 000 + se identifică	BL, BR, surse atrase	Primar, CL, Director CC,ONG	2 colective artistice

6.6. Obiectiv Strategic 5. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale

Nº	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil	Indicatori de monitorizare
1	Crearea sistemului sătesc de management al deșeurilor în conformitate cu standardele moderne de performanță în domeniu	5.1. Proiect: Proiectarea și implementarea sistemului de colectare, transportare, și depozitare a deșeurilor în s. Feștelîța (proiect regional)	2019- 2025	10 000 000 lei Se identifică	BL, FEN, alte surse; ADR Sud, FNDR, surse atrase	Primar, CL, Grup de lucru	Sistem de management al deșeurilor regional
		5.2.Proiect: Asigurarea satului cu tehnică specială (camion de deșeuri) destinată evacuării deșeurilor menajere solide	2019- 2025	1000 000+ se identifică	BL, FEN, donații, contribuția populației, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru	1 autogunoieră procurată
		5.3.Proiect: Construcția platformelor betonate pentru instalarea tomberoanelor de acumulare a deșeurilor	2019- 2025	150 000+ se identifică	BL, FEN, alte surse; ADR Sud, FNDR	Primar, CL, Grup de lucru	Cel puțin 30 platforme construite
		5.4.Elaborarea regulamentului local privind implementarea unui mecanism de avertizare și sancționare a persoanelor care încalcă regulile de depozitare a deșeurilor casnice	2019- 2025	10 000+ se identifică	BL, alte surse	Secretarul CL, Secția de poliție de sector	Regulament aprobat Nr. de sancționări aplicate
		5.5.Lichidarea gunoiștilor neautorizate	2019- 2025	20 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar, CL	Cel puțin 3 gunoiști lichidate
2	Asigurarea unui mediu sănătos și ecologic curat	5.6.Curățirea fântânilor de tip mină de pe teritoriul Satului	2019- 2025	20 000+ se identifică	BL, contribuția populației, alte surse	Primar, CL	Nr de fântâni curățate
		5.7.Proiect: Curățirea și amenajarea spațiilor din imediata	2019- 2025	20 000 se identifică	BL, alte surse	Primar, CL, ONG	Spațiu de agrement creat

№	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil	Indicatori de monitorizare
		apropiere a râulețului Babei ce traversează localitatea					
		5.8.Organizarea bilunarelor ecologice (curățire, amenajare și înverzire a spațiilor publice)	2019- 2025	30 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar, CL, Director gimnaziu	Nr. de evenimente organizate
		5.9.Curățire și amenajare anuală a cimitirului din perimetrul satului	2019- 2025	50 000+ se identifică	BL, Agenți economici, populația, surse atrase	Primar, CL	Cimitir amenajat
		5.10.Elaborarea și implementarea unui sistem de măsuri pentru amenajarea și îngrijirea tuturor zonelor verzi, de odihnă și agrement de pe teritoriul satului	2019- 2025	15 000+ se identifică	BL, surse atrase	Primar, Secretarul CL	Sistem implementat
3	Preîntâmpinarea alunecărilor de teren	5.11.Stoparea eroziunii solului, plantarea de arbori și arbuști în zonele supuse riscului alunecărilor de teren	2019- 2025	50 000+ se identifică	BL, Agenți economici, contribuția populației, surse atrase	Primar, Inginer cadastral	Nr de arbori/ arbuști plantați Ha de teren înverzite
		5.12.Reabilitarea perdelelor forestiere de protecție	2019- 2025	150 000+ se identifică	BL, Agenți economici, contribuția populației, surse atrase	Primarul, Inginer cadastral	Ha de fâșii forestiere înverzite
4	Informarea și instruirea publicului în domeniul protecției mediului ambiant	5.13.Informarea populației asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate în locuri neamenajate	2019- 2025	7 000+ se identifică	BL, alte surse	CL, Primar	Nr. de persoane informate
		5.14.Marcarea fântânilor de tip mină în funcție de indicii de calitate a apei (cerculețe verzi, galbene, roșii)	2019- 2025	10 000+ se identifică	BL, contribuția populației, alte surse	CL, Primar, Grup de lucru	Nr de fântâni marcate

№	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil	Indicatori de monitorizare
		5.15. Informarea populației asupra folosirii echilibrate a resurselor de apă și prevenirea poluării mediului	2019- 2025	5 000+ se identifică	BL, alte surse	CL, Primar	Nr. de persoane informate
		5.16. Inițierea unor campanii de informare și conștientizare a publicului în vederea gestionării eficiente a deșeurilor	2019- 2025	10 000+ se identifică	BL, alte surse	CL, Primar	Nr. de persoane informate Nr de flyere diseminate
		5.17. Implementarea programelor de educație ecologică a copiilor, tinerilor etc.	2019- 2025	20 000+ se identifică	BL, contribuția populației, alte surse	Director gimnaziu, Director grădiniță, CL, Primar, ONG	Nr de programe implementate Nr de copii instruiți

6.7. Obiectiv Strategic 6. Sporirea capacităților instituționale ale APL și a implicării civice

Nr	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil	Indicatori de monitorizare
1	Asigurarea transparenței în activitatea APL	6.1.Organizarea regulată sau periodică (după caz) a audierilor publice, dezbaterilor, adunărilor cu localnicii pe marginea temelor și problemelor satului Feștelița	2019- 2025	5 000/an	BL	Primar, CL	Cel puțin 3 audieri organizate anual
		6.2. Menținerea și suplinirea nr. de panouri informative de pe teritoriul satului	2019- 2025	5 000+ se identifică	BL, alte surse	Secretarul CL	4 panouri informative instalate
		6.3. Proiect: Radio local în sat — cetățean informat	2019-2025	305 000 +se identifică	BL, alte surse	Primar, liceu, CL	Radioul local creat
2	Dezvoltarea capacităților de atragere și planificare a resurselor financiare	6.4.Organizarea de către Primărie sau participarea funcționarilor publici la cursuri de calificare în administrare publică	2019- 2025	15 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar, Secretarul CL	Nr de instruiți Nr de persoane instruite
		6.5. Întărirea capacităților funcționarilor publici abilitați în atragerea fondurilor, investițiilor	2019- 2025	10 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar, Secretarul CL	Nr de instruiți Nr de persoane instruite
		6.6. Instruirea personalului care are nevoie de cunoștințe adăugătoare (programe de calculator, baze de date, inginerie, etc.)	2019- 2025	15 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar, Secretarul CL	Nr de instruiți Nr de persoane instruite
		6.7. Stabilirea unor parteneriate, înfrățiri cu satele/comunele din Statele vecine în vederea soluționării unor probleme comune (măsuri culturale, schimb de experiență, proiecte transfrontaliere, etc.)	2019- 2025	200 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar, Secretarul CL, ONG	Nr de parteneriate încheiate Nr de înfrățiri încheiate

Nr	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil	Indicatori de monitorizare
3	Dezvoltarea spiritului asociativ și civic în rândul cetățenilor Satului	6.8.Înființare și activare de ONG-uri și organizații locale (asociații de proprietari, asociații profesionale, etc.) cât și susținerea asociațiilor prezente pe teritoriul satului	2019- 2025	5 000+ se identifică	BL, Capital privat, alte surse	Primar, Secretarul CL, ONG	Nr de ONG create Nr de proiecte atrase
		6.9. Inițierea și derularea unor acțiuni de implicare civică de genul: cea mai curată stradă, cea mai amenajată gospodărie, cea mai frumoasă fântână, etc.	2019- 2025	20 000+ se identifică	BL, Capital privat, contribuția populației, alte surse	Primar, Secretarul CL, ONG	Nr de acțiuni implementate Un sat amenajat
4	Îmbunătățirea infrastructurii APL	6.10. Proiect: Reparația clădirii administrative a Primăriei Feștelița	2019- 2025	Se identifică	BL	Primar, grup de lucru	Clădire reparată
		6.11.Proiect. Dezvoltarea și cooperarea intercomunitară pentru prestarea serviciilor publice	2019- 2025	1 500 000+ se identifică	BL Feștelița și Marianca de Jos, Consiliul Europei,	Primar Feștelița, Primar Marianca de Jos	Nr de proiecte implementate

VII. PORTOFOLIUL PROIECTELOR PRIORITARE. FIȘE DE PROIECT

Fișa de proiect 1.

Titlul proiectului:	Asigurarea procesului educațional la standarde moderne prin îmbunătățirea infrastructurii de educație și adaptării gimnaziului din s. Feștelița prin intermediul Cooperării intercomunitare
Obiectiv:	Modernizarea , dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială
Localizare:	s. Feștelița, s: Marianca de Jos, s. Alava, raionul Ștefan Vodă
Succintă descriere proiect:	<p>Scopul proiectului îl reprezintă reabilitarea, modernizarea și echiparea gimnaziului „Vasile Moga” din satul Feștelița. Reparația interiorului Corpului central și celor laterale , Sala de Sport, Înlocuirea sălii de mese cu sală de festivități și adaptarea subsolului la sală de cantină și prepararea bucatelor, dar și crearea infrastructurii pentru sport în afara clădirii gimnaziului, care au fost devastate în perioada sovietică când s-a dorit construcția unei anexe la clădirea școlii dar ulterior a fost demolată. Prin realizarea lucrărilor de reabilitare, modernizare și dotarea cu echipamente didactice, echipamente IT, precum și modernizarea utilităților, va fi asigurată creșterea calității învățământului și a procesului educațional. Sălile de clasă și laboratoarele vor fi dotate corespunzător și vor crește calitatea învățământului în comunitate. Nevoia de reabilitare este urgentă având în vedere vechimea clădirile, aflate într-o stare nesatisfăcătoare pe interior și care nu au fost reabilitate din lipsă de fonduri, dar în care continuă să își desfășoare activitatea gimnaziul.</p> <p>În instituție studiază 280 de elevi, 40 de angajați. În prezent școala nu dispune de sală de festivități și cantină reparată , sală sportivă nu este dotată cu utilaj și accesorii (garderobă, duș) care nu corespund standardelor moderne. Laboratoarele de fizică, chimie, informatică și atelierile de menaj nu sânt dotate și amenajate conform standardelor de calitate. Rețeaua electrică prezintă pericol pentru viață și sănătate beneficiarilor.</p>
Activități cheie:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Perfectarea caietului de sarcini pentru lucrări 2. Organizarea procedurilor de achiziții și semnarea contractelor cu operatorii economici 3. Executarea lucrărilor civile 4. Organizarea procedurilor de achiziții de bunuri și echipamente 5. Dotarea sălilor de clasă cu mobilier, resurse didactice necesare desfășurării unui proces de calitate. 6. Construcția infrastructurii sportive (stadion) în exteriorul clădirii gimnaziului.
Rezultate așteptate:	<ul style="list-style-type: none"> • Edificiu reparat • Condiții moderne și educație de calitate asigurată • Egalitatea de șanse în raport cu copiii din orașe • Proces de migrație diminuat • Adaptarea și diversificarea activităților școlare și extrașcolare • Dezvoltarea de parteneriate cu ale instituții școlare din țară și de peste hotare • Stadion construit • Confort în exercitarea actului educativ • Dezvoltare Economică Locală
Statutul proiectului:	Raportul de verificare nr.0127-04-17 al proiectului de execuție, proiect deus la Comunitatea Mea

Planul Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a satului Feștelița 2019-2025

Responsabil și parteneri de implementare:	Primăria s. Feștelița, Comunitatea Mea, Consiliul raional Ștefan Vodă, Guvernul RM
Durată estimativă:	12 luni
Costuri estimative:	22,1 mil lei
Potențiale surse de cofinanțare:	Buget local (BL), Buget raionului (BR), USAID, Buget de Stat (BS), Contribuția cetățenilor (CC)

Plan de acțiuni detaliat

Activități cheie	Termen	Responsabil	Cost estimativ	Sursa
1. Perfectarea caietului de sarcini pentru lucrări	10 zile	APL	-	-
2. Organizarea procedurilor de achiziții și semnarea contractelor cu operatorii economici	30 zile	APL Comunitatea Mea	-	-
3. Executarea lucrărilor civile	7 luni	Antreprenor selectat		-
4. Organizarea procedurilor de achiziții de bunuri și echipamente	30 zile	APL Comunitatea Mea	-	-
5. Dotarea sălilor de clasă cu mobilier, resurse didactice necesare desfășurării unui proces de calitate.	30 zile	APL	5,3 mil lei	BL, BR, BS, USAID, CC
6. Construcția infrastructurii sportive (stadion) în exteriorul clădirii gimnaziului.	30 zile	Antreprenor selectat	4,0 mil lei	BL, BR, BS, USAID, CC

Fișa de proiect 2.

Titlul proiectului:	Reparația clădirii administrative a Primăriei Feștețița
Obiectiv:	Sporirea capacității instituționale ale APL și implicarea civică
Localizare:	Primăria, s. Feștețița
Succintă descriere proiect:	Clădirea primăriei a fost construită în 1970. Aceasta a fost adaptată pentru primărie. De aceea nu are prevăzut sala festivă, blocuri sanitare, arhivă, alte birouri necesare. De aceea scopul proiectului este crearea sălii festive și dotarea acesteia cu echipamentul necesar pentru desfășurarea și organizarea ceremoniilor de oficiere solemnă a căsătoriilor. Totodată se propune și termoizolarea clădirii.
Activități cheie:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Elaborarea devizului de cheltuielilor 2. Organizarea procedurii de achiziții publice 3. Selectarea antreprenorului 4. Efectuarea lucrărilor de reparație 5. Efectuarea lucrărilor de termoizolare 6. Procurarea mobilierului pentru sala festivă
Rezultate așteptate:	<ul style="list-style-type: none"> • Sala festivă reparată și dotată • Sporirea de eficiență energetică a edificiului • Sporirea nivelului intențional al APL • Condiții pentru desfășurarea ședințelor
Statutul proiectului:	Edificiul aparține APL, deviz de cheltuieli elaborat
Responsabil și parteneri de implementare:	APL
Durată estimativă:	6 luni
Costuri estimative:	465 000 lei
Potențiale surse de cofinanțare:	Buget local (BL), Buget raionului (BR), Buget de Stat (BS)

Plan de acțiuni detaliat

Activități cheie	Termen	Responsabil	Cost estimativ	Sursa
1. Elaborarea devizului de cheltuielilor	30 zile	APL	-	-
2. Organizarea procedurii de achiziții publice	30 zile	APL	-	-
3. Selectarea antreprenorului	10 zile	APL	-	-
4. Efectuarea lucrărilor de reparație	4 luni	APL	20000	BL, BS, BR
5. Efectuarea lucrărilor de termoizolare	1 lună	APL	215000	BL, BS, BR
6. Procurarea mobilierului pentru sala festivă	30 zile	APL	50000	BL

Fișa de proiect 3.

Titlul proiectului:	Proiectarea și implementarea sistemului de colectare, transportare, și depozitare a deșeurilor în s. Feștelița (proiect regional)
Obiectiv:	Informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale
Localizare:	Proiect regional intercomunitar (satele Feștelița, Ermoclia, Marianca de Jos, Popeasca)
Succintă descriere proiect:	În satele Feștelița, Ermoclia, Marianca de Jos, Popeasca nu există loc autorizat pentru depozitarea deșeurilor menajere. În s. Feștelița există câteva râpi unde locuitorii duc gunoiul din gospodărie. Situația este similară și pentru localitățile vecine. Starea sanitară localităților lasă de dorit. De aceea ne propunem prin proiect să creăm un poligon pentru patru localități, să procurăm tehnică specializată pentru evacuarea deșeurilor.
Activități cheie:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Crearea întreprinderii inter-municipale 2. Elaborarea caietului de sarcini 3. Organizarea procedurii de achiziții 4. Procurarea tehnicii specializate și a tomberoanelor 5. Amenajarea poligonului 6. Repartizarea acestora 7. Inițierea activității de colectare a deșeurilor
Rezultate așteptate:	<ul style="list-style-type: none"> • întreprindere inter municipală creată • tehnică procurată • poligon de deșeuri creat • 100 tomberoane instalate
Statutul proiectului:	La nivel de concept
Responsabil și parteneri de implementare:	APL Feștelița, Ermoclia, Marianca de Jos, Popeasca, Parteneri Fondul ecologic Național, Consiliul raional Ștefan Vodă
Durată estimativă:	12 luni
Costuri estimative:	3000000 lei
Potențiale surse de cofinanțare:	Buget local (BL), Buget raionului (BR), Buget de Stat (BS)

Plan de acțiuni detaliat

Activități cheie	Termen	Responsabil	Cost estimativ	Sursa
1. Crearea întreprinderii inter municipale	30 zile	APL	10000	BL
2. Elaborarea caietului de sarcini	10 zile	APL	-	-
3. Organizarea procedurii de achiziții	30 zile	APL	-	-
4. Procurarea tehnicii specializate și a tomberoanelor		APL ÎM	2800000	BL, BR, BS
5. Amenajarea poligonului	60 zile	APL	100000	BL, BR, BS
6. Repartizarea acestora	30 zile	APL ÎM	-	-
7. Inițierea activității de colectare a deșeurilor	90 zile	ÎM	-	-

Fișa de proiect 4.

Titlul proiectului:	Radio local în sat — cetățean informat
Obiectiv:	Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional , modern și transparent, implicarea civică în dezvoltarea satului și proces decizional
Localizare:	s. Feștețița
Succintă descriere proiect:	Radioul școlar „emite” doar între pauzele dintre ore, în baza unui program de activitate elaborat lunar, care este coordonat de direcția liceului. În program sunt incluse emisiuni pentru tineret. Astfel, grupul a reușit să creeze un sistem de radioficare în liceu prin intermediul căruia se asigură deplina dezvoltare personală a beneficiarilor prin participarea lor la concursurile educaționale emise prin radio, difuzarea celor mai noi știri locale și internaționale și utilizarea radioului în calitate de sursă informațională. Proiectul are drept scop dezvoltarea domeniului cultural, educațional și informațional în liceu prin încadrarea directă a beneficiarilor direcți în concursuri și programe informaționale de cultură generală care vor fi difuzate prin intermediul radioului școlar. Totodată vor fi instalate difuzoare prin localitate prin care se vor face anunți de importanță locală,
Activități cheie:	1. Elaborarea propunerii de proiect 2. Identificarea sursei de finanțare 3. Procurarea echipamentului 4. Instruirea a 5 tineri, responsabili de realizarea emisiunilor 5. Procurarea și instalarea difuzoarelor în localitate (30 buc)
Rezultate așteptate:	<ul style="list-style-type: none"> • Radio creat • 5 tineri ziariști instruiți • 30 difuzoare instalate • Cetățeni informați
Statutul proiectului:	La nivel de concept
Responsabil și parteneri de implementare:	Gimnaziu, APL
Durată estimativă:	6 luni
Costuri estimative:	305000
Potențiale surse de cofinanțare:	Buget local (BL), Fondul de Tineri Ștefan Vodă (FT)

Plan de acțiuni detaliat

Activități cheie	Termen	Responsabil	Cost estimativ	Sursa
1. Elaborarea propunerii de proiect	30 zile	gimnaziu	-	-
2. Identificarea sursei de finanțare	30 zile	gimnaziu	-	-
3. Procurarea echipamentului	90 zile	gimnaziu	250 mii lei	BL, FT
4. Instruirea a 5 tineri, responsabili de realizarea emisiunilor	30 zile	gimnaziu	-	BL
5. Procurarea și instalarea difuzoarelor în localitate (30 buc)	30 zile	APL	100 mii lei	BL, FT

Fișa de proiect 5.

Titlul proiectului:	Crearea complexului cultural prin comasarea casei de cultură și casa muzeu
Obiectiv:	Reabilitarea și modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității
Localizare:	s. Feștelița
Succintă descriere proiect:	Scopul proiectului constă în promovarea imaginii s. Feștelița, valorificarea patrimoniului istoric, cultural și în creșterea nivelului de eficiență a utilizării patrimoniului turistic local și regional. Scopul final este crearea unui complex muzeal – cultural. Totodată ne propunem susținerea meșteșugăritului.
Activități cheie:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Procurarea casei pentru crearea muzeului 2. Reparația acesteia 3. Colectarea exponatelor 4. Elaborarea materialelor de promovare 5. Organizarea evenimentelor culturale 6. Identificarea și susținerea meșterilor populari
Rezultate așteptate:	<ul style="list-style-type: none"> • Complex cultural creat • Meșteri populari valorificați • Materiale promoționale editate • Grad sporit de dezvoltare a locuitorilor • Turism rural dezvoltat
Statutul proiectului:	La nivel de concept
Responsabil și parteneri de implementare:	APL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Consiliul raional Ștefan Vodă
Durată estimativă:	24 luni
Costuri estimative:	2000000
Potențiale surse de cofinanțare:	Buget local (BL), Buget raionului (BR), Buget de Stat (BS), Contribuția cetățenilor (CC)

Plan de acțiuni detaliat

Activități cheie	Termen	Responsabil	Cost estimativ	Sursa
1. Procurarea casei pentru crearea muzeului	3 luni	APL Casa de cultură	36000	BL
2. Reparația acesteia	9 luni	APL Casa de cultură	1800000	BL; BS; BR; CC
3. Colectarea exponatelor	permanent	APL	-	-
4. Elaborarea materialelor de promovare	permanent	Casa de cultură	30000	BL
5. Organizarea evenimentelor culturale	permanent	APL	150000	BL; BS; BR; CC
6. Identificarea și susținerea meșterilor populari	permanent	Casa de cultură	-	-